100 ЗАПИТАНЬ ТА ВІДПОВІДЕЙ ПРО СИЛИ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

2023

Матеріали збірника допоможуть вчителям навчального предмету «Захист України» отримати інформацію щодо Сил оборони України, яку вони зможуть використовувати в процесі проведення уроків та заходів військово-патріотичного виховання.

ЗМІСТ

Вступ…… 8
1. Чому російська «спеціальна воєнна операція» в Україні – це насправді війна?..... 9
2. Що таке Сили оборони України?…… 10
3. Які успіхи були досягнуті Силами оборони України в боях з російськими окупантами на фронті російсько-української війни у 2022 році?..... 11
4. Чому російський «бліцкриг» затягнувся?…….…. 13
5. Чому Захід недооцінив Українську армію?..…… 14
6. Чому Захід переоцінив російську армію?..... 16
7. Чому українці не підтримали російську «спецоперацію»?..... 18
8. Чи можна виграти війну проти країни, що володіє ядерною зброєю?..... 21
9. В чому унікальність російсько-української війни?..... 22
10. Які переваги мають Сили оборони України порівняно з російською армією?..... 24
11. Як війна в Україні знищить росію?..... 25
12. Як країни світу вивчають досвід російсько-української війни?…… 29
13. Чому необхідно вставати на захист Батьківщини?..... 30
14. Мобілізація до Сил оборони України: обов'язок чи тягар для громадянина?..... 31
15. Втікачі від мобілізації: боягузи чи зрадники?..... 33
16. Яка роль Сил оборони України у забезпеченні національної безпеки?..... 34
17. Які підрозділи входять до складу Сил оборони України?……..... 35
18. Які завдання виконує Національна гвардія України під час війни?… 35
19. Які зміни в структурі Сил оборони України були проведені в останні роки для забезпечення більш ефективної оборони та наступальних дій?..... 37
20. Який розмір бюджету виділяється на потреби Сил оборони України?..... 38
21. Які вимоги для вступу до Сил оборони України?..... 39
22. Які вимоги до фізичної підготовленості кандидатів на вступ до Сил оборони України?..... 39
23. Які військові спеціальності можна опанувати в Силах оборони України?..... 40
24. Які є можливості для проходження військової служби за контрактом?..... 42
25. Якими є основні функції Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки?..... 43
26. Які вимоги для отримання військового звання?..... 45
27. Як здійснюється оплата праці військовослужбовців та чи існує система преміювання?..... 46

28. Які види соціальної підтримки отримують військовослужбовці, які постраждали під час виконання службових обов'язків?..... 47
29. Яка роль жінок в Силах оборони України?..... 48
30. Що таке «гвардія наступу»?..... 49
31. Що таке ГУР, та яку роль воно відіграє для Сил оборони України?... 50
32. Якою є роль розвідки у діях Сил оборони України в ході російсько-української війни?..... 51
33. Які підрозділи Сил оборони України займаються розвідувальною діяльністю?..... 52
34. Що таке Сили спеціальних операцій?..... 53
35. Які вимоги для вступу до лав Сил спеціальних операцій?……..... 54
36. Які завдання стоять перед десантно-штурмовими військами?..... 55
37. Які підрозділи Сил оборони України залучені до захисту кордону?.. 56
38. Які спеціальні операції проводять Сили оборони України для запобігання диверсійним акціям противника?…… 57
39. Які існують різновиди військових операцій, у яких беруть участь Сили оборони України?..... 58
40. Які види спеціальних військ існують в Силах оборони України?..... 59
41. Що таке Сили територіальної оборони України?…… 60
42. Які є можливості для професійного зростання в Силах оборони України?..... 61
43. Які підрозділи Сил оборони України виконують бойові завдання у морі та на морському узбережжі?..... 64
44. Які види військових кораблів належать до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України?..... 64
45. Які перспективні проєкти розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України на найближчі роки?..... 66
46. Які проблеми стоять на шляху розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України та як їх планує вирішувати держава?..... 67
47. Які існують особливості підготовки військовослужбовців до ведення бойових дій в умовах гірського рельєфу?…… 68
48. Які існують підрозділи, що займаються ліквідацією наслідків природних лих, техногенних катастроф та аварій?..... 69
49. Які види зброї та військової техніки використовують Сили оборони України?..... 70
50. Які види військової техніки виробляються в Україні?..... 71
51. Чи забезпечуються матеріальними ресурсами військові підрозділи Сил оборони України в повному обсязі?..... 72
52. Яку військову техніку та озброєння Сили оборони України використовують для оборонних та наступальних операцій в ході російсько-української війни?..... 73
53. Які види військової техніки використовуються для ведення ракетно-артилерійського вогню?…….. 74
54. Як впливає на результативність бойових дій ефективність використання підрозділів ракетних військ і артилерії?..... 75

55. Які технічні можливості у Сил оборони України для ураження ворожих цілей в глибокому тилу супротивника?…… 76
56. Які інноваційні технології використовуються Силами оборони України для забезпечення бойових дій та підвищення ефективності дій на фронті?..... 77
57. Які види транспорту використовуються для переміщення військовослужбовців та військових вантажів?..... 78
58. Які основні структурні підрозділи Повітряних Сил Збройних Сил України?..... 79
59. Які існують військові літаки в складі Повітряних Сил Збройних Сил України?..... 80
60. Як Сили оборони України використовують безпілотні літальні апарати для спостереженням за противником та контролю прифронтової території?……..... 82
61. Які є переваги та недоліки використання дронів Силами оборони України?..... 83
62. Які бойові вертольоти входять до складу Сил оборони України та як вони використовуються в у бойових діях?……..... 84
63. Які види підрозділів забезпечують підтримку бойових дій Сил оборони України?..... 85
64. Що таке Військова служба правопорядку?..... 86
65. Які підрозділи забезпечують кібербезпеку у Силах оборони України?..... 88
66. Які сучасні системи зв'язку та розвідки використовують Сили оборони України?..... 89
67. Які види радіоелектронної боротьби використовуються Силами оборони України для забезпечення безпеки комунікацій та захисту від електронного впливу противника?…….. 90
68. Які принципи лежать в основі ведення інформаційної війни з боку Сил оборони України?…….. 91
69. Які є плани Сил оборони України на майбутнє стосовно модернізації зброї та техніки для забезпечення кращої оборони України?…… 92
70. Які вимоги висуваються до військового обладнання та зброї, які використовують Сили оборони України?..... 93
71. Які ресурси Сил оборони України використовуються для забезпечення бойових дій?……..... 94
72. Які види зброї та техніки використовуються Силами оборони України для знищення ворожої бронетанкової техніки?…..... 95
73. Які види озброєння та військової техніки є найбільш ефективними в умовах ведення бойових дій на сьогоднішній день?…… 96
74. Які проблеми забезпечення Сил оборони України наразі існують, та як їх планується вирішувати?…… 97
75. Як здійснюється підготовка військовослужбовців до виконання бойових завдань?..... 99

76. Які форми та методи бойової підготовки використовуються Силами оборони України для забезпечення ефективності бойових дій на фронті?..... 100
77. Які військові вправи та тренування проводяться Силами оборони України для підвищення бойової готовності?..... 102
78. Як здійснюється навчання військовослужбовців, які виконують різноманітні завдання (наприклад, танкісти, снайпери, медики тощо)?..... 103
79. Які спеціалізовані навчальні заклади забезпечують підготовку командних кадрів Сил оборони України?……. 104
80. Які іноземні військові партнери співпрацюють з Силами оборони України?..... 107
81. Як Сили оборони України співпрацюють зі збройними силами інших країн у рамках міжнародного військового співробітництва?.... 108
82. Що таке «Інтернаціональний легіон»?…….. 109
83. Що таке «Російський добровольчий корпус» та «легіон Свобода Росії»?..... 110
84. Які особливості медичного забезпечення Сил оборони України під час ведення бойових дій?..... 111
85. Які види медичної та реабілітаційної допомоги надаються військовим та пораненим на фронті?…… 112
86. Які заходи здійснюються для підтримки бойового духу особового складу в лавах Сил оборони України?..... 113
87. Які структури у Силах оборони України займаються формуванням, підтриманням та відновленням морально-психологічного стану особового складу?…… 114
88. Як військовослужбовці отримують моральну підтримку під час виконання бойових завдань?……. 117
89. Які заходи вживаються для захисту військових та цивільних об’єктів, що знаходяться у прифронтовій зоні, від нападів російських агресорів?…….. 118
90. Які дії Сил оборони України здійснюються для захисту мирного населення у зоні проведення бойових дій?..... 119
91. Які види підтримки надаються Силам оборони України?..... 120
92. Які форми підтримки надає держава для підвищення бойової готовності та розвитку Сил оборони України?..... 121
93. Яка роль волонтерського руху у забезпеченні потреб Сил оборони України?..... 122
94. Які психологічні тренінги та підготовка проводяться для військовослужбовців?..... 123
95. Які можливості надаються військовослужбовцям для розвитку особистості та збереження морально-етичних принципів?…… 124
96. Які мотивуючі чинники використовуються для збереження бойового духу військовослужбовців Сил оборони України?..... 126

97. Які механізми ротації військовослужбовців використовуються в Силах оборони України?……..... 127
98. Як держава забезпечує повагу до пам'яті загиблих військових?..... 129
99. Які програми психологічної підтримки існують для військовослужбовців, які служать у Силах оборони України?..... 129
100 Яку допомогу надає держава родинам військових, які загинули або отримали поранення в ході бойових дій?..... 131

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІПЗ	– інформаційно-пропагандистське забезпечення
МПЗ	– морально-психологічне забезпечення
ЗС	– Збройні сили
СВО	– спеціальна військова операція
ЛНР	– Луганська народна республіка
ДНР	– Донецька народна республіка
СОУ	– Сили оборони України
рф	– російська федерація
ЗС України	– Збройні Сили України
ЗСУ	– Збройні Сили України
ППО	– протиповітряна оборона
РСЗВ	– реактивні системи залпового вогню
ЄС	– Європейський Союз
СРСР	– Союз Радянських Соціалістичних Республік
ПВК	– приватна військова компанія
НГ України	– Національна гвардія України
БМП	– бойова машина піхоти
БТР	– бронетранспортер
САУ	– самохідна артилерійська установка
РВіА	– ракетні війська і артилерія
ТЦК та СП	–Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
ГУР	– Головне управління розвідки
ТрО	– Територіальна оборона
ВМС	– Військово-Морські сили
ПС	– Повітряні сили
БпЛА	– безпілотний літальний апарат
ВСП	– Військова служба правопорядку

ВСТУП

Зараз, як ніколи, значного поширення набувають комунікативні технології з елементами маніпулювання громадською думкою, яка стала одним із найсуттєвіших чинників впливу на прийняття рішень.

Суттєві зміни воєнно-політичної обстановки у світі загалом та навколо України з початком повномасштабної російської агресії, характер ведення бойових дій, форми і способи підготовки та застосування підрозділів Сил оборони України, зростання значення інформаційних технологій зумовлюють постійну потребу в удосконаленні внутрішньо-комунікаційної роботи з особовим складом, як основного напрямку ІПЗ.

Однією з актуальних потреб людини є потреба в інформації. Теза: «хто володіє інформацією, той володіє світом» замінюється на тезу: «хто управляє інформацією, той перемагає та досягає успіху». Головним чинником, який впливає на досягнення успіху в бойовій обстановці, є володіння й управління командирами та особовим складом оперативною, достовірною, правдивою інформацією в частині, що їх стосується.

Досвід війни доводить, що інформаційно-пропагандистський вплив спрямовується на людський розум, оскільки він дає можливість впливати на найслабшу ланку на полі бою – мислення військовослужбовця.

Збірник присвячений військовослужбовцям Сил оборони України, що мужньо протистоять російській агресії.

З посібника ви узнаєте: що таке Сили оборони України, які силові структури України входять до їх складу, які переваги мають Сили оборони України порівняно з російською армією, яка роль Сил оборони України у забезпеченні національної безпеки та ще багато цікавого.

1. Чому російська «спеціальна воєнна операція» в Україні – це насправді війна?

Після Другої Світової війни та створення ООН, країни, фактично, перестали оголошувати одне одному війни, щоб не порушувати міжнародне законодавство, що забороняє агресивні війни. Разом з цим, війни стали виправдовувати різними термінами, на кшталт: військова операція, антитерористична операція або допомога уряду для збереження влади.

Агресивні дії останніх років, зазвичай виправдовують 51 статтею ООН про самооборону. Війна росії проти України також не стала виключенням: путін також заявив, що росія скористалась цією статтею для «захисту» ДНР і ЛНР, які напередодні були визнані росією. Однак, навіть на цьому етапі виникає питання щодо легітимності дій росії, у зв'язку із невизнанням цих недореспублік у світі. Термін «війна» має явне негативне забарвлення, тому російська влада намагається від нього віддалитися.

Російська «спеціальна військова операція» (СВО) на території України, як її називають у росії, і яка почалася у лютому 2022 році, фактично є війною між росією та Україною. Існує кілька ключових причин, чому цю ситуацію можна вважати війною:

Використання військової сили: росія незаконно вторглася на територію України, використовуючи свої збройні сили, включаючи регулярну армію та приватні військові компанії. Це було супроводжене веденням повномасштабних бойових дій. Російські збройні сили застосовують усю наявну воєнну техніку та озброєння для ведення звичайної війни. Крім того, свідченням ведення росією війни, а не СВО, є проведення у росії мобілізації.

Масштаб ведення бойових дій: якщо порівнювати війну в Україні з недавніми воєнними операціями чи інтервенціями країн у світі, то стає зрозумілим, що це самий масштабний збройний конфлікт в Європі з часів Другої Світової війни: фронт активних бойових дій складає більше 1000 км, а у боях задіяні сотні тисяч військових.

Людські жертви і матеріальні збитки: агресія росії призвела до смерті десятків тисяч українців, включаючи військовослужбовців та цивільних. Крім того, війна призвела до значних матеріальних збитків, знищення житлових будинків, цивільної інфраструктури та інших об'єктів. Міста та селища, які захоплюються російськими варварами, практично повністю знищуються.

Окупація та анексія територій: згідно статуту ООН збереження територіальної цілісності країн – є основою для існування нинішнього світового порядку. Окупація та анексія росією частини території України підтверджує ведення війни для захоплення територій, а не виконання якоїсь незрозумілої СВО.

Міжнародне визнання: російське вторгнення на територію України було визнано багатьма країнами як акт агресії та порушення міжнародного права. Багато країн ввели санкції проти Росії відповідно до її агресивних дій в Україні.

Усі ці чинники підтверджують, що між росією та Україною ведеться війна, яка має серйозні наслідки для обох країн та міжнародної спільноти.

2. Що таке Сили оборони України?

Сили оборони України (СОУ) – Збройні Сили України, а також інші утворені відповідно до законів України військові формування, правоохоронні та розвідувальні органи, органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, які забезпечують оборону держави, в тому числі Національна гвардія, Державна прикордонна служба, Національна поліція тощо.

Склад Сил оборони України включає такі основні види військ:

Сухопутні війська: вони складають найбільшу частину СОУ і включають різні види військових підрозділів, включаючи механізовані та танкові бригади, артилерію, ракетні війська, зенітно-ракетні війська, інженерні війська та інші спеціальні підрозділи. Призначені для ведення бойових дій переважно на суходолі.

Повітряні сили: вид Сил оборони України, який має на озброєнні винищувальну, бомбардувальну, штурмову і транспортну авіацію, а також зенітні ракетні війська і радіотехнічні війська. Повітряні сили у цьому вигляді були створені у 2004 році шляхом об'єднання двох видів: Військово-повітряних сил та Військ протиповітряної оборони України. Призначені для охорони повітряного простору держави, ураження з повітря об'єктів противника, авіаційної підтримки власних військ (сил), висадки повітряних десантів, повітряного перевезення військ і матеріальних засобів та ведення повітряної розвідки.

Військово-морські сили: це вид Сил оборони України, призначений для захисту суверенітету і державних інтересів України на морі, розгрому угруповань ВМС противника у визначених військово-морських зонах самостійно та у взаємодії з іншими видами СОУ, військовими формуваннями та правоохоронними органами відповідно до Конституції України законами України, сприяння Сухопутним військам на приморському напрямку.

Сили оборони України також включають підтримуючі військові структури, наприклад, такі як логістичні, медичні та комунікаційні служби, які забезпечують функціонування та підтримку бойових підрозділів.

Сили оборони України є важливим елементом національної безпеки країни і виконують свої обов'язки щодо відбиття російської агресії та збереження незалежності нашої Країни.

3. Які успіхи були досягнуті Силами оборони України в боях з російськими окупантами на фронті російсько-української війни у 2022 році?

У 2022 році Сили оборони України досягли значних успіхів у боях з російськими окупантами. Основні досягнення включають:

відбиття російських наступальних операцій: СОУ здійснили успішні оборонні операції та відбили декілька наступальних атак російських сил на різних напрямках. Вони ефективно стримували російські війська та завдали їм значних втрат;

визволення та відновлення контролю над територіями: Сили оборони України активно проводили контрнаступальні операції та звільнили значну кількість територій, які були окуповані російськими військами. Головне досягнення – це перемога в битві за Київ, тому що вона дала поштовх всьому тому, що відбувалося далі. Зокрема, було відновлено контроль над північними областями України, звільнено практично усю Харківську та велику частину Херсонської області із стратегічно важливими районами та населеними пунктами;

нанесення значних втрат противнику: Українські війська нанесли суттєві втрати російським силам. Вони успішно атакували російські позиції, знищували ворожу техніку та інфраструктуру, завдаючи серйозних втрат російській армії. Так, станом на 31 грудня 2022 року загальні бойові втрати росіян орієнтовно склали:

особового складу – близько 106670 осіб ліквідовано;
танків – 3032 од;
бойових броньованих машин – 6091 од;
артилерійських систем – 2022 од;
РСЗВ – 423 од;
засоби ППО – 214 од;
літаків – 283 од;
гелікоптерів – 270 од. тощо;

виконання спеціальних операцій: Сили спеціальних операцій активно діяли у глибині ворожої території, проводили розвідувальні операції, захоплювали важливі об'єкти та виконували спеціальні завдання, що завдали значного удару російським силам та окупаційному режиму;

зміцнення оборони та підвищення бойової готовності: Сили оборони України працювали над зміцненням оборонних позицій, покращенням можливостей військової техніки та підвищенням бойової готовності військових підрозділів. Це дало змогу ефективно протистояти російській агресії та завдати ворогу значних втрат.

Зазначені успіхи свідчать про високу бойову готовність та вміння Сил оборони України ефективно протистояти російській агресії та вести операції у складних бойових умовах. Проте важливо підкреслити, що російсько-українська війна є складною та динамічною ситуацією, і дії Сил оборони України продовжуються з метою захисту територіальної цілісності та безпеки країни.

4. Чому російський «бліцкриг» затягнувся?

Перша причина – це несподіваний, для загарбників, опір української армії та дуже слабка лояльність населення. Перед нападом у кремлі вважали, що українська армія не надаватиме серйозного опору, і що загалом українське населення ставитиметься лояльно до російської армії. Це підтверджується багатьма військовими аналітиками виходячи з безлічі фактів. Російська армія, очевидно, не була готова до затяжного конфлікту і не була повністю укомплектована для ведення бойових дій. Наприклад, ми бачили, як через декілька днів війни на трасах до Києва були утворені багатокілометрові пробки з російської військової техніки, частина з якої просто не мала палива для просування далі, інша ж частина стояла в очікуванні наказу. Самі військові колони залишалися без прикриття та ставали мішенню для наших воїнів.

Друга причина – це недооцінка української армії. Виходячи з вищевказаного москва вважала, що армійські структури в Україні виявляться демотивованими після нападу росії, що привнесе розбіжності у їх лави та командування не зможе з цим впоратися. Проте виявилося, що українська армія досить злагоджена і мотивована та почала давати успішну відсіч російським військам. Військові та громадські лідери України були готові до наступу росії та стали діяти рішуче.

Українську армію недооцінювали і багато іноземних експертів та політиків, які з початком конфлікту буквально заявили, що Київ протягне не більше 96 годин, тобто не більше чотирьох діб.

Військові дослідники відзначають кращу військову тактику та практику командування з українського боку. Військові експерти окремо відзначають більш гнучке та оперативне командування СОУ, де ініціативу можуть брати на себе навіть молодші командири.

5. Чому Захід недооцінив Українську армію?

Згадуючи початок війни в Україні багато західних аналітиків та політиків давали нашій країні не більше кількох тижнів на опір. Наприклад, офіційна розвідка США давала Києву три-чотири доби, після чого його мали взяти російські війська. Однак, через півтора роки війни, дані прогнози здаються якимось абсурдом.

Незважаючи на те, що західні уряди, ще у листопаді 2021 року попереджали про підготовку нападу росії на Україну, масово озброювати Україну вони не збиралися. Адміністрація США робила ставку на переговори з путіним і на недопущення конфлікту. Захід навіть не розглядав варіант того, що Україна зможе вистояти за

широкомасштабної агресії. Саме тому вся військова допомога Заходу, на початку війни, складалася із «Джавелінів» та «Стінгерів» і подібних систем. За що ми їм, звичайно, дуже вдячні!

Це ручні системи, які було б зручно використовувати в ході партизанської війни. Саме на неї і був розрахунок. Ніякого важкого озброєння не постачали. Західні країни, недооцінивши українську армію, побоювалися, що все їхнє озброєння, яке вони передадуть, просто опиниться в руках російські армії. Тільки після відступу російських військ від Києва стало зрозуміло, що столиця вистояла і, що українська держава має всі шанси вижити.

Чому ж Захід недооцінив українську армію?

Перша причина – це переоцінка російської армії. Західні аналітики та політики завжди дуже високо оцінювали боєздатність російської армії. Довгий час армія росії носила неофіційний статус другої армії світу. Такий міф сформувався одразу з багатьох причин: як просто за кількісними показниками – найбільша армія у світі та найбільша кількість бронетехніки, так і по якості. Путін щорічно представляв нові види озброєння, часто застосовуючи тези про те, що дане озброєння не має іноземних аналогів. Це озброєння, чисто на папері, високо оцінювали і західні політики.

Російська армія мала бойовий досвід у Чечні, Грузії, Сирії і найчастіше він був вдалим. Також, і радянська спадщина залишала за заходом стереотипне мислення з часів Холодної війни. В цілому PR-кампанія путіна в цьому плані вдалася. Захід повірив у те, що російська армія це одна з найбільших і найпотужніших армій у світі, тому, як би там українська армія не модернізувалась, протистояти російській армії вона ні в якому варіанті не зможе.

Друга причина – це українська армія у 2014 році та негативний досвід її застосування на Донбасі. Західні аналітики багато в чому виходили з даних про Українську Армію зразка 2014 року. Такий

негативний шлейф про українську армію надовго залишався у головах західних експертів та політиків. До речі, ще тоді Сполучені Штати відмовилися масово озброювати ЗС України.

Третя причина – оцінка морального та бойового духу. Питання мотивації бойового духу відіграють не останню роль. Тільки мотивовані солдати можуть виконувати ефективно накази та боротися з противником. Цей чинник вкрай важливий у всіх війнах. Незважаючи на важливість таких показників, вони є чисто абстрактними і якось адекватно та фактично їх неможливо оцінити. У цьому полягає проблема оцінки боєздатності тієї чи іншої армії. Тільки практичний досвід показує як солдати поведуть себе у бою.

Окремо варто відзначити негативний афганський досвід Сполучених Штатів, що відіграв важливу роль для американської адміністрації та, згодом, позначився на Україні. Не дивлячись на велику та довготривалу американську допомогу, після уходу американців, Афганістан досить швидко був захоплений талібаном і без американської підтримки афганська армія нічого із себе не представляла. Болісним стало і те, що американське озброєння було захоплена талібами. Цей негативний досвід сильно позначився на американській адміністрації, яка побоювалася повторення такого ж сценарію в Україні. А саме того, що українська армія розбіжиться, а Західне озброєння захопить росія. До речі, саме з цим досвідом був пов'язаний і заздалегідь запланований від'їзд усіх західних посольств з Києва, щоб посли, як у Афганістані, не застрягли в окупованій країні.

6. Чому Захід переоцінив російську армію?

Перша причина – це дуже великий, особливо у порівнянні з Україною, військовий бюджет росії – 60 млрд. доларів на рік.

Друга причина – фейкові, як тепер зрозуміло, звіти російського командування. Західні аналітики, покладаючись на російські військові звіти, дійшли висновку про те, що російська армія пройшла модернізацію,

переозброїлася і запровадила нову управлінську концепцію. Насправді, російська армія вступила у війну використовуючи переважно старе радянське озброєння.

Третя причина – це концентрація на оцінці окремих видів озброєння. Західні аналітики нерідко оцінювали окремі зразки нової техніки і давали їй високі оцінки, і з цього робили висновок про високу боєздатність усієї російської армії.

Четверта причина – це військове командування російської армії. Проблема російської номенклатури в тому, що вона за час правління путіна практично ніколи не відбиралася за компетентністю, а призначення на посади були тісно пов'язані з особистим ставленням путіна. Яскравим прикладом цього є власне міністр оборони шойгу, який має слабку військову компетенцію, однак, обіймає посаду міністра оборони вже 10 років. Навіть після очевидних провалів у війні в Україні, шойгу не був усунений і продовжує обіймати посаду міністра. Зрозуміло, що така система породжує величезну некомпетентність на місцях.

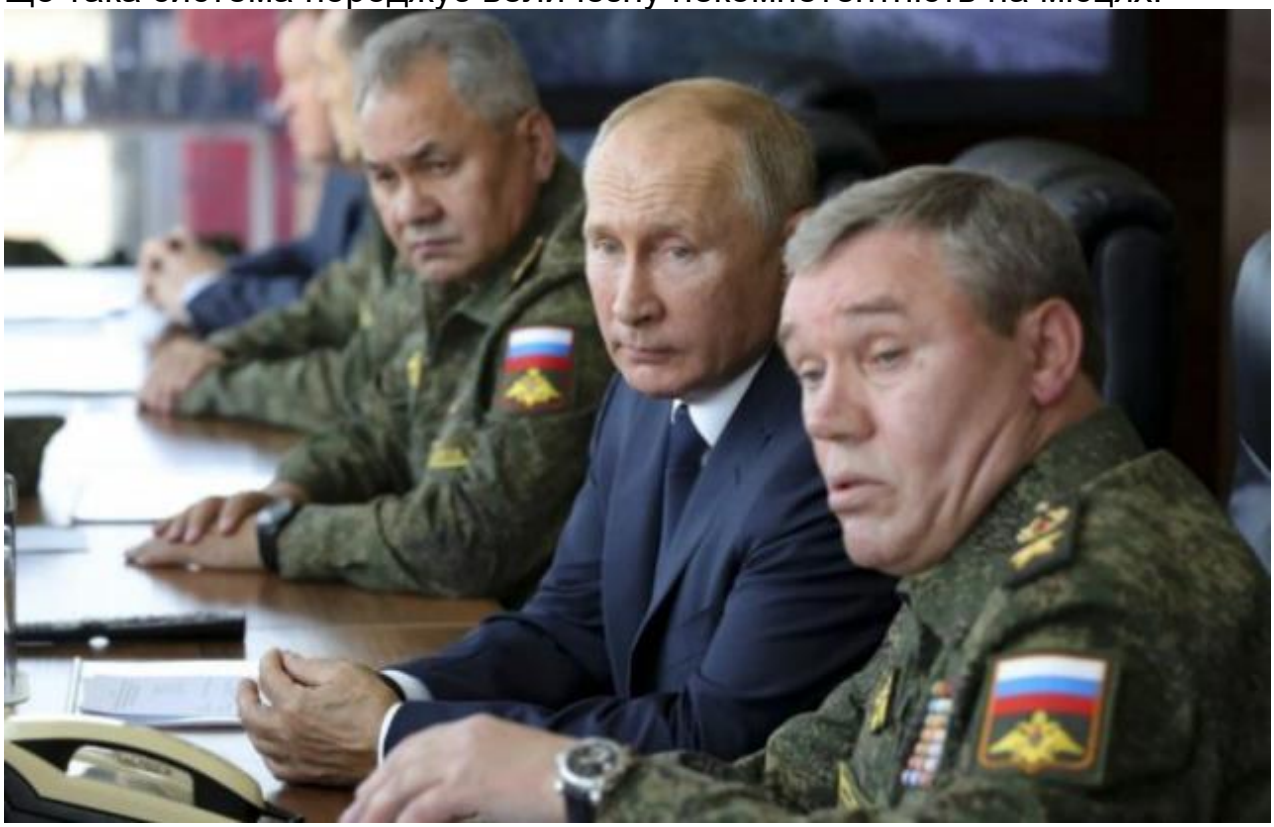

П'ята причина – відсутність військового досвіду щодо застосування великої кількості різних видів та родів військ та неправильні висновки з військових компаній, які проводила російська армія. Оцінюючи російську армію та її військовий потенціал, західні аналітики, як правило, зверталися до війні в Грузії, анексії Криму та війни у Сирії. Незважаючи на те, що росія у цих конфліктах здобула перемогу, варто відзначити, що жоден із конфліктів не давав повноцінної можливості оцінити потенціал російської армії.

Багато західних аналітиків, виходячи з цих даних, дійшли висновку про високу ефективність російської армії. Однак, в результаті, стало

зрозуміло, що дані кампанії не давали можливості оцінити майбутній перебіг бойових дій у повномасштабній війні. Окремо варто відмітити, що у всіх цих операціях брали участь переважно сили спеціальних операцій, які мали непогану підготовку.

Взагалі, російська армія останніми роками готувалася як армія невеликих і блискавичних операцій, а не масштабних війн. Перелічені вище конфлікти дійсно пройшли саме за сценарієм швидких операцій. Вторгнення в Україну теж було розпочато під гаслом спеціальної операції. Це вказувало на намір російської армії провести швидку операцію з ліквідацією Української влади.

Наступним важливим чинником варто назвати демонстрацію сили та військову пропаганду. З позиції західного обивателя, міць російської армії підтверджувалася демонстративним мілітаризмом з боку путіна. Це і військові паради, і презентація нового озброєння, що «немає аналогів», це і військові навчання, які носять театральний («показушний») характер, це і демонстрація запуску ракет, і показ мультфільмів про новітню зброю тощо. Завдяки такій демонстрації, західні політики були схильні переоцінювати російську армію.

Ну і останнє, про що варто згадати, це *переоцінка ворога як навмисна політика*. Західній системі оборони, щоб ефективно протистояти потенційному противнику, потрібно нарощувати власні сили, що західні країни і робили у відповідь на китайські та російські розробки. Найбільшою помилкою може стати недооцінка противника, тому навмисна переоцінка супротивників, у такому разі, буде скоріше на користь, ніж на шкоду Західній системі оборони.

7. Чому українці не підтримали російську «спецоперацію»?

У кремлі покладали великі надії на те, що українське населення лояльно сприйме російську агресію, чи принаймні – нейтрально.

Там вважали, що в Україні досі поширені проросійські погляди, як це було після розпаду СРСР. Проросійські погляди серед українців були поширені довгий час, а досить велика частина населення України вважали себе взагалі росіянами.

Але з часом, така симпатія стала згасати. Українська ідентичність стала набувати все більшу популярність. Важливу роль у цьому процесі відіграли події 2014 роки, коли був анексований Крим і почалася російсько-українська війна. Українське суспільство стало ставитися з побоюванням до країни, яка завжди себе називала «братньою». Після цього розпочався процес відмови від російськості і відбувається новий пошук української ідентичності. У кремлі недооцінили масштаб цих процесів в українському суспільстві.

Наступна теза, яку кремль відстоює і, мабуть, сам у неї вірить, це засилля бандерівців, неонацистів та інших радикалів по всій Україні. Російська пропаганда раз у раз розповідає протягом останніх дев’яти років історії про радикальних нацистів на вулицях українських міст, які буквально не дають життя звичайним громадянам. Даний наратив добре працює на території росії і практично не спрацьовує в Україні.

Важливим чинником став невдалий досвід так званих «ДНР» і «ЛНР», що відштовхнув окремих українців від спроб сепаратизму. Якщо у 2014 році у окремих південно-східних містах України були досить сильні сепаратистські настрої, то після того, як Донбас опинився в якійсь сірій зоні, на його території почались бойові дії, а після закінчення активної фази бойових дій росія так і не зважилися його приєднати та регіон виявився по суті кинутим, українці побачили, що навіть розвинені регіони України можуть перетворитися на найдепресивніші з приходом сепаратистської влади. Проросійське населення значно охололо.

Слабка підтримка спецоперації пов'язана й з слабкими ідеологічними положеннями кремля. Український народ у своїй основній

масі вибрав прозахідний курс розвитку, а не проросійський. Очевидно, що західному світу є що запропонувати українському народові, на відміну від росіян. Ідеологічною складовою є ліберальна демократія, яка має свої переваги у плані соціально-економічного розвитку. Більшість країн розвиненого світу є демократіями з ринковими інститутами.

Сама ж росія в ідеологічному плані, крім ностальгії по СРСР, практично нічого не може запропонувати Україні і решті світу. Кремль по суті хоче, щоб Україна стала другою Білоруссю, перспектива якої вкрай туманна.

Саме тому прихід російської влади за допомогою військової сили практично повністю було відкинуто населенням України.

Росіяни сподівалися, що так звана «спецоперація» стане реально операцією проти кількох угруповань радикалів і не переросте у повноцінну війну. У кремлі запевняли, що й мови про війну в Україні і бути не може. Деякі проросійськи налаштовані жителі України довіряли словам путіна, проте 24 лютого 2022 року їх ілюзії щодо «російського світу» були зруйновані.

Цілі міста в країні стираються з лиця землі. Незважаючи на заяви кремля про атаки виключно військових об'єктів, під удар російських військ потрапляють цілі міста, що закінчується трагедією для місцевого населення. Це призвело до того, що навіть лояльні до росії українці, після руйнування їхніх будинків та загибелі їхніх близьких сприймають війну росії проти України як особисту трагедію. Варто ще відзначити, що часто руйнуються саме міста, де живе велика кількість російськомовних українців.

Підбиваючи підсумки можна сказати, що у росії існувало хибне уявлення про Україну та її населення. У кремлі вважали, що українці поставляться досить лояльно до військової операції та, буквально, самі ж скинуть свою владу. Однак реальність виявилася такою, що

український народ почав надавати шалений опір російським загарбникам і не збирається здаватися.

8. Чи можна виграти війну проти країни, що володіє ядерною зброєю?

З початком війни в Україні росія неодноразово використовувала ядерний шантаж, щоб налякати як Україну, так і Західні країни. Один з основних російських наративів – країни, що мають ядерну зброю – не програють війни. Натякаючи цим на те, що у разі несприятливого ходу війни для росії, вона може застосувати ядерну зброю.

Історія про те, що ядерні країни не програють – це міф, що неодноразово підтверджувалося у XX ст.

Наприклад, ще у часи Холодної війни, коли йшла боротьба між двома ядерними країнами, США і СРСР за панування у світі, обидві країни зазнавали поразок у різних регіонах і не досягали поставлених цілей. Наприклад, війна у В’єтнамі не увінчалась успіхом одразу для двох ядерних країн. Спочатку Франція намагалась зберегти свою колонію. Потім, у 1965 році у війну вступили США та 8 років вели бойові дії проти в’єтнамських комуністів, допомагаючи Південному В’єтнаму. Але, у зв’язку з непопулярністю війни у США та під тиском американського суспільства, вони змушені були вивести свої війська, після чого Південний В’єтнам був захоплений комуністами.

Друга половина XX ст. була часом, коли великі держави почали втрачати свої колонії та контроль над територіями. Разом з тим, наприклад, Франція і Великобританія вже тоді мали ядерні арсенали. Незважаючи на це, імперії розпадались на частини і у результаті втратили до 90% своїх володінь. Незважаючи на такі втрати, це не призвело до ядерної ескалації і нікому на думку не спадало, що війни за незалежність колоній можуть закінчитись нанесенням ядерного удару.

Розпад СРСР, загалом, також вписується у подібну концепцію. Незважаючи на наявність ядерної зброї, СРСР відносно мирно розпався на 15 незалежних країн.

Та й у XX ст. таке також траплялось. Одним з таких яскравих прикладів є Афганістан, зі спробами завоювати який стикалися як СРСР, так і США. З 1979 по 1988 рр. Радянський Союз намагався захопити Афганістан, але зазнав поразки. У XXI ст. історія, до певної міри повторилася. У 2001 році США вторгаються у Афганістан і скидають терористичний уряд Талібану. У 2021 році, не досягнувши бажаної мети, США виводять свої війська. Після цього таліби миттєво захоплюють Афганістан.

Досвід свідчить, що навіть сутички між ядерними державами не призводять до негайного ядерного конфлікту. Наприклад, у 1969 році відбувся конфлікт між СРСР та Китаєм; між Індією та Пакистаном періодично відбуваються збройні конфлікти через спірну територію, але вони не призводять до ядерної війни.

Отже, ми бачимо, що ядерні держави справді можуть програти війну, не дивлячись на наявність ядерної зброї. Крім того, наявність ядерної зброї не гарантує цілісність країни, якщо мова йде про внутрішній сепаратизм.

9. В чому унікальність російсько-української війни?

Війна в Україні стала шокуючою подією для всього світу, і незважаючи на те, що вона характеризується як регіональний конфлікт, її вплив на світ неможливо переоцінити. Велика війна в Європі позначається і на балансі сил у світі, і на світовій економіці тощо.

Перша особливість – це найбільша війна на території Європи з часів Другої Світової війни, що проходить із застосування різноманітного озброєння, з великою кількістю солдатів і на широкому фронті за тисячу кілометрів. Українська армія за один день витрачає артилерійських снарядів більше, ніж американці використовували за один місяць війни в Афганістані.

Друга особливість – це тривалість війни. Вона триває вже другий рік і не ясно, коли вона закінчиться. Згідно статистиці,

більшість збройних конфліктів, так чи інакше, загасають менше ніж через півроку.

Третя особливість – це використання величезної кількості озброєння та випробування нових зразків техніки з обох сторін. Росія також завдає масовані ракетні удари по території України, чого ніколи не робила в жодній війні і, навіть, вже практично використала свої стратегічні запаси ракет. Наприклад, росія, вперше, у реальному бою, використовувала свої надзвукові ракети «Кинджал», які виявились по-зубам нашому ППО. Загалом така масштабна континентальна війна виявляє перевагу та недоліки різного виду озброєння та техніки, які раніше тестували тільки на полігоні.

Четверта особливість – це суттєвий вплив на світову економіку. Регіональні конфлікти між двома країнами зазвичай здійснюють несуттєвий вплив на світ, а багато країн навряд чи помічають такі конфлікти. Однак війна в Україні – це серйозний виклик усій світовій економіці з багатьох причин. По-перше – це масштабні санкції проти росії, які також є унікальною особливістю. Ще ніколи в історії жодну країну не обкладали такою кількістю санкцій за військову агресію. Враховуючи, що росія – велика світова економіка, такі санкції позначаються на усіх сферах економічного життя. Росія вже давно стала країною інтегрованою у світову систему господарювання, тому її зупинка – процес досить складний і хворобливий. По-друге – енергоресурси, найбільшим експортером яких є росія. Саме росія забезпечувала значні потреби Європи в газі та нафті і відмова від російських енергоносіїв дуже негативно позначається на її економіці. По-третє – продовольство та вивіз зерна з України. Війна зараз ведеться між двома найбільшими житницями світу: росія та Україна перебувають у десятці лідерів з експорту зерна. Росія обмежена санкціями з цього приводу, а Україна довгий час не могла вивозити своє зерно через блокаду її портів. Тільки на Україну приходиться 10% світового ринку пшениці, 15% ринку кукурудзи та 13% ринку ячменю. По-четверте – велика кількість біженців, що здійснює колосальне навантаження на європейські соціальні системи.

П'ята особливість цього конфлікту – однозначна підтримка України та створення, по суті, коаліції із десятка країн, які безпосередньо підтримують Україну озброєнням. Таких масштабних коаліцій не спостерігалося з часів Другої Світовий. Це унікальний досвід для сучасного світу, коли країни, зазвичай, можуть висловлювати лише дипломатичну підтримку та надавати незначну гуманітарну допомогу. Цього разу ситуація різко змінилася і навіть такі країни як Німеччина, що дотримувалася принципу пацифізму та забороняла поставки озброєння у країни, які воюють, змінила свої принципи і стала одним з найбільших донорів військової техніки для України.

Війна в Україні – це не просто регіональний конфлікт між двома країнами. Це виклик росії Західному світу, порядку, про що відкрито говорив путін. Це початок нової Холодної війна між сторонами.

Варто відзначити, що стороною конфлікту є ядерна держава, яка вже неодноразово загрожувала використанням ядерної зброї. Така риторика вперше використовується з моменту розрядки у 60-их роках минулого століття. Після цього ядерні загрози вважалися маргінальною дискусією, тому не використовувалися навіть радянськими лідерами.

Усім стали очевидно, що нинішня система світової безпеки має безліч перекосів і недоліків. Наприклад, вже розпочалися дискусії щодо реформування Радбезу ООН, в якому росія є постійним членом та має право вето.

10. Які переваги мають Сили оборони України порівняно з російською армією?

Переваги Сил оборони України порівняно з російською армією включають наступні аспекти:

Мотивація: Силами оборони України демонструється високий рівень мотивації та патріотизму воїнів, які готові боротися за свою країну

та її незалежність. Українські військові виявляють високий бойовий дух та відданість в ході відбиття російського вторгнення.

Бойовий досвід: за роки російсько-української війни з 2014 року Сили оборони України набули цінний бойовий досвід у веденні військових операцій, адаптувалися до сучасних методів ведення війни та змогли вдосконалити тактику і стратегію.

Гнучкість та адаптивність: Сили оборони України виявляють гнучкість та здатність швидко адаптуватися до умов, що швидко змінюються на полі бою. Вони використовують тактичні та стратегічні інновації для протидії російським силам та ефективного ведення бойових операцій.

Природно-географічні умови: природно-географічні умови України ускладнюють дії російській армії щодо проведення військових операцій на її території. Високий рівень урбанізації території та наявність великої кількості гідрологічних ресурсів суттєво ускладнюють рух та розгортання великих військових формувань.

Підтримка міжнародного співтовариства: Україна отримала підтримку від численних країн та міжнародних організацій у відстоюванні своєї територіальної цілісності та незалежності. Це включає політичну, економічну та військову підтримку, що зміцнює Сили оборони України.

Важливо враховувати, що воєнні потужності та рівень готовності змінюються з часом, і відносна перевага може змінюватися в залежності від різних чинників.

11. Як війна в Україні знищить росію?

Перше, про що варто поговорити, – це санкції та економічна стагнація. Залежно від результату війни та її тривалості, росія зазнає

серйозних економічних втрат. З початком війни країни Заходу ввели велику кількість санкцій проти російської економіки, починаючи від торгових обмежень та закінчуючи санкціями проти фінансового сектора росії. Вийшло так, що росія стала самою підсанкційною країною світу, перегнавши Іран та КНДР за кількістю санкцій. Відрізання росії від найбагатших ринків збуту суттєво вдарить по ній. Багато західних компанії відмовилися працювати на російському ринку, що призводить до дефіциту товарів або до серйозного підвищення на них цін. Закриваються багато підприємства в росії, що вже призводить до зростання безробіття і ця ситуація тільки посилюватиметься.

Друге – це ізоляція та технологічна відсталість. З початком війни росія для більшості розвинених країн світу виявилася країною агресором, яку намагаються ізолювати від усього: накладають торгові обмеження, виключають із міжнародних організацій, забороняють спортивні заходи тощо. Щодо технологій, то це одне з найважливіших питань, яке стосується санкцій. Введені санкції вже обмежили доступ у росію західних технологій, що охоплюють буквально всі сфери економічного життя. Це означає, що всі сектори економіки росії будуть стагнувати через брак західного обладнання або деталей. Навіть Китай, з його розвиненою економікою та спробою конкурувати, не може протиставити США практично нічого і всі технологічні досягнення – це західний продукт. Росія, у цьому плані, знаходиться в ще гіршому становищі. Якщо якусь побутову електроніку ще можна буде завозити через треті країни, то, наприклад, верстати та інше високотехнологічне обладнання практично неможливо завозити контрабандним методом, принаймні в потрібній кількості.

Третє – це демілітаризація росії. Незважаючи на те, що одне з поставлених цілей у ході спецоперації була «демілітаризація України», насправді, одночасно з цим відбувається і демілітаризація росії, що призведе до суттєвого зменшення її військового потенціалу на найближчі роки.

Четверта теза полягає в тому, що росія через цю війну тільки послаблює своє становище на світовій арені. Незалежно від результату цієї війни російський вплив у світі суттєво зменшився. Загалом це пов'язано з багатьма переліченими вище причинами. Росія, не маючи важелів тиску за допомогою «м'якої сили», нерідко свої амбіції реалізовувала виключно за допомогою збройних сил. Це було як і у Сирії, так і у Грузії. З ослабленням армії росія ризикує суттєво втратити вплив у цих та інших регіонах. Окремо варто сказати і про пострадянські країни. З початку війни, навіть лояльні до путінського режиму країни,

наприклад, той самий Казахстан, намагаються все більше і більше дистанціюватися від росії. Вони стали теж побоюватися, що в будь-якій момент їх може спіткати доля України, а тези про «несправжні держави, створені радянською владою» рівно лягають на будь-яку країну пострадянського табору.

П'ята причина – це «скасування» російської культури та російської мови за кордоном. З початком війни в Україні західні країни досить жорстко стали реагувати на те, що відбувається і крім економічних санкцій, це досить сильно позначилося на російській культурі. За кордоном у багатьох країнах стали скасовувати концерти російських артистів, забороняти російським спортсменам виступати тощо. З нинішніми тенденціями, у найближчому майбутньому, російська культура втратить решту впливу у світі. Окрему увагу варто приділити і російській мові, яка також втрачає свій вплив. Російська мова, якою розмовляла велика частина пострадянського населення після розпаду Радянського Союзу, сьогодні стала регіональною. Російсько-українська війна вже стала призводити до відмови від використання російської мови не тільки на території України, але аналогічні процеси відбуваються на всьому пострадянському просторі, так як багато країн тепер вбачають в цьому загрозу.

Ну і *остання причина* – це зростання нестабільності існуючого режиму у росії. Війна стала серйозним викликом для цієї країни. Її обклали з усіх боків санкціями, її військові успіхи досить помірні, а перспективи туманні. Крім того, і у середині владної еліти розпочався серйозний розкол, багато олігархів стали відкрито критикувати путіна за війну, деякі втекли з країни.

Загалом, можна стверджувати, що російська влада перебуває у режимі шторму, а недозаколот ПВК «Вагнер» став першою хвилею, які розтрощать вщент росію.

12. Як країни світу вивчають досвід російсько-української війни?

Війна росії проти України стала важливою подією для розвинених країн світу в плані того, що вони побачили на власні очі, як може проходити така компанія та до яких наслідків може призвести.

Перший урок – це затяжна війна та недооцінка противника. Росія, починаючи військову кампанію, планувала швидко захопити Київ та повалити чинну владу в Україні, при цьому серйозно недооцінила українську армію та її здатність чинити опір. Київ не був взятий, війна затягнулася, а сама росія виявилася у скрутному становищі і намагається просто шантажувати Україну та Захід, чи то ядерною зброєю, чи ракетними ударами по цивільній інфраструктурі. Навіть була змушена піти на вкрай непопулярне рішення – оголошення мобілізації.

Другий урок – це можливість введення санкцій. З початком війни проти росії були введені масштабні санкції. Росія стала лідером у світі за кількістю санкцій, обігнавши при цьому Іран та Північну Корею, і це вже стало серйозно відбиватися на російській економіці. Також необхідно прорахувати ризики пов'язані з санкціями, наприклад, найнесподіванішим моментом стало заморожування російських резервів та активів на Заході, чого російська влада не чекала. Варто відзначити і тенденцію, що країни, які не вводили санкцій, теж остерігаються працювати з російськими компаніями через ризик підпасти під вторинні санкції.

Третій урок – це корупція в армії та її боєздатність. Тривалий час російська армія мала неофіційний титул «другої армії світу» завдяки своїй чисельності та передовим напрацюванням. У зв'язку з цим, коли почалася війна навіть західні політики та експерти вважали, що російська армія швидко впорається з Україною. Однак виявилося, що «друга армія

світу» з річним бюджетом 60 мільярдів доларів не здатна подолати армію, бюджет якої в 10 разів менший, а чисельність якої менше вп'ятеро.

Проблема корупції дуже явно висвітилася в ході цієї війни. Замість парадної техніки та сучасного оснащення, російська армія увійшла на територію України на танках Т-72, на старих БМП, також спостерігалися масові проблеми з провізією та амуніцією. Загалом, парадна армія росії сильно відрізнялася від реальної. А все через глибоку корупцію, укорінену в російській армії.

Четвертий урок – це військова тактика. Помилка російського командування була в тому, щоб наступати одразу на багатьох напрямках, без вибору явного пріоритету. Сили слід було концентрувати для одного потужного удару. Проблеми з логістикою заважали «блискавичному наступу» російської армії.

Формування територіальної оборони України стало серйозною перешкодою для захоплення деяких міст. Завдяки масовій організації мирних громадян та роздачі їм зброї, ряд міст змогли вистояти. Така тактика показала свою ефективність.

Проблемою стала і сильна централізація російського командування, коли на місцях військові не могли приймати рішення.

П'ятий урок – це єдність Заходу. Ще до початку війни не було зрозуміло наскільки західні країни здатні протистояти агресору. Здавалося, що Західний світ досить сильно роз'єднаний і рухається в різні боки. Проте, війна показала, що Захід все ще здатний на консолідацію. З початку війни було введено незліченну кількість санкцій проти росії і почалося постачання озброєння в Україну.

Таким чином, ми бачимо, що російсько-українська війна є джерелом важливих уроків, які необхідно враховувати усім цивілізованим країнам.

13. Чому необхідно вставати на захист Батьківщини?

Вставати на захист власної Батьківщини є необхідним з кількох вагомих причин:

Збереження незалежності та суверенітету: Україна є рідною землею, на якій ми народилися, виросли і живемо. Вступаючи на захист своєї країни, ми гарантуємо її незалежність та суверенітет, зберігаємо наше право самостійно визначати свою долю.

Захист від агресора: Батьківщина зазнала підступного нападу з боку споконвічного ворогу України – росії. Вступаючи на

захист, ми стоїмо на перешкоді цим загрозам та захищаємо свою країну від агресії.

Захист миру та безпеки: стабільність і безпека нашої Батьківщини є основою розвитку і процвітання. Вступаючи на захист, ми забезпечуємо мирне життя нашим співвітчизникам, рідним і близьким та допомагаємо створити безпечне середовище для наших дітей та внуків.

Вірність і патріотизм: служба у СОУ є виразом нашого патріотизму та вірності Україні. Вступаючи на її захист, ми показуємо свою вірність і готові зосередити свої зусилля для процвітання і захисту своєї Батьківщини.

Солідарність і відповідальність: участь у захисті України є виразом нашої солідарності зі співвітчизниками і відповідальністю перед майбутніми поколіннями. Ми беремо на себе відповідальність за майбутнє своєї нації і демонструємо, що готові стояти пліч-о-пліч з іншими цивілізованими країнами заради загального миру і процвітання.

Вставати на захист України є нашим обов'язком та важливою місією для збереження свободи, миру і незалежності нашої країни.

14. Мобілізація до Сил оборони України: обов'язок чи тягар для громадянина?

Питання про те, чи є мобілізація до війська обов'язком, чи тягарем для громадянина, може мати різні погляди та залежить від індивідуальних переконань і ставлення кожної конкретної особи.

Як показує досвід російсько-української війни, для багатьох громадян військова служба та можливість взяти участь у захисті нашої Батьківщини є важливим і почесним обов'язком. З початком російської агресії десятки тисяч свідомих українських патріотів добровільно встали

на захист України. Це завдяки їх титанічним зусиллям вдалося зупинити ворожу навалу у найнебезпечніші перші тижні війни.

Деякі люди вважають, що мобілізація є засобом захисту національної безпеки та суверенітету країни, а служба в СОУ може сприяти розвитку особистості, навичкам лідерства та зміцненню духовної сфери.

У той же час, існує певна кількість несвідомих громадян, які вважають, що захист Батьківщини – справа, якою повинні займатися виключно фахівці силових структур. Ці громадяни перекладають відповідальність за майбутнє своєї нації на плечі інших людей, тим самим хто несвідомо, а дехто і свідомо, сприяють нашому ворогу.

Дехто з цих громадян вважають, що за своїми фізичними, психологічними даними або станом здоров’я вони не зможуть виконувати обов’язки військової служби. Але, у СОУ існує безліч посад, які не пов’язані із безпосередньою участю у бойових діях і кожний доброволець буде задіяний відповідно до його можливостей та особливостей.

Згідно зі статтями 17, 65 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України є справою всього Українського народу, а захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України – обов’язком громадян України. Зробити свій внесок у збереження територіальної цілісності держави та мирного життя народу України є справою честі і обов’язком кожного громадянина.

Ті, хто ховається від виконання свого священного обов’язку щодо захисту Батьківщини, рано чи пізно будуть покарані згідно чинного законодавства. А головне – вони не зможуть прямо дивитись в очі оточуючим людям, тому що вони не зможуть дати відповідь на питання: «А що ти зробив для захисту Батьківщини у час смертельної небезпеки для неї?!».

Слава Україні! Героям слава!

15. Втікачі від мобілізації: боягузи чи зрадники?

Деякі особи можуть втікати від мобілізації із суб'єктивних причин, таких як страх за своє життя або відсутність військової підготовки. Це люди, які не мають бажання воювати і вони можуть вважати, що вони не придатні для виконання військових обов'язків.

Інші особи можуть втікати з мотивів особистого комфорту або незадоволення державною політикою чи владою. Це можуть бути люди, які не поділяють поглядів чи цілей війни, і вони можуть вважати, що їхні дії є формою протесту або самозахисту.

Оцінка дій втікачів під час війни залежить від багатьох чинників, таких як контекст, мотиви та обставини. Важливо розуміти, що відповідно до законодавства України, ухилення від мобілізації обов’язково буде мати правові наслідки. Відповідно до Законів України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов’язок і військову службу» громадяни, які ухиляються від призову за мобілізацією, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законодавством. Відповідальність залежить від скоєного правопорушення.

Наприклад, якщо військовозобов'язаний ухиляється від повістки для звірки військово-облікових даних, то до нього застосовується адміністративна відповідальність – штрафи у розмірі від 510 до 1700 грн. Якщо військовозобов’язаний пройшов звірку військово-облікових даних, медичну комісію для призову й уникнув відправки до лав ЗС України у військову частину, то в такому разі настає кримінальна відповідальність. Це стаття 336 Карного кодексу України «Ухилення від призову на

військову службу під час мобілізації на особливий період» згідно з якою ухилянт карається позбавленням волі на термін від 3 до 5 років.

16. Яка роль Сил оборони України у забезпеченні національної безпеки?

Сили оборони України відіграють важливу роль у забезпеченні національної безпеки країни. Основна мета СОУ полягає в захисті територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України.

Основні функції Сил оборони включають:

Запобігання зовнішнім загрозам: СОУ забезпечують оборону країни від агресорів, здатність стримувати будь-які зовнішні загрози та запобігати вторгненню на територію України.

Ведення оборонних операцій: Українські військові здатні проводити оборонні операції у разі нападу на країну. Це включає захист важливих об'єктів, контрнаступи та відбиття атак ворога.

Захист внутрішньої безпеки: СОУ співпрацюють з правоохоронними органами України, щоб забезпечити захист внутрішньої безпеки країни. Вони беруть участь у боротьбі з тероризмом, злочинністю та іншими внутрішніми загрозами.

Розвиток військово-технічного потенціалу: СОУ займаються розвитком та модернізацією своїх військово-технічних здібностей. Це включає придбання сучасного озброєння та техніки, підвищення професійного рівня військовослужбовців та вдосконалення тактики та стратегії.

Забезпечення національної безпеки є складним завданням, яке потребує співпраці з іншими відомствами та країнами. Сили оборони

України відіграють ключову роль у цій системі, забезпечуючи захист країни та сприяючи зміцненню національної безпеки.

17. Які підрозділи входять до складу Сил оборони України?

До складу Сил оборони України входять багато різноманітних підрозділів:

механізовані;
танкові;
артилерійські та ракетні;
інженерні;
розвідувальні;
повітрянодесантні;
десантно-штурмові;
спеціальні оперативні підрозділи;
авіаційні;
зенітно-ракетні;
радіотехнічні;
військово-морських сил;
морської піхоти та інші підрозділи.

Крім того, входять різні підрозділи Національної гвардії, Національної поліції, Державної прикордонної служби та інших складових СОУ.

18. Які завдання виконує Національна гвардія України під час війни?

Національна гвардія України (НГ України) виконує важливі функції та завдання під час війни. Основні функції та завдання НГ України під час російсько-української війни включають:

Підтримка армії: Національна гвардія бере участь у військових операціях разом із ЗС України та іншими складовими Сил оборони України. Крім того, вона забезпечує підтримку у сферах логістики, транспортування, медичного забезпечення та інших важливих аспектах, що сприяють ефективному функціонуванню та бойовій готовності українських військових підрозділів.

Забезпечення безпеки внутрішнього фронту: Національна гвардія здійснює заходи з підтримання порядку та безпеки на території України. Вона забезпечує охорону громадян, об'єктів важливої інфраструктури, виконує патрулювання та контроль за додержанням правопорядку тощо.

Охорона критично важливих об'єктів: НГ України виконує завдання з охорони та захисту критично важливих об'єктів, таких як енергетичні установи, транспортна інфраструктура, комунікаційні системи, важливі промислові об'єкти тощо. Вона забезпечує їх безпеку від можливих терористичних атак або ворожих дій.

Запобігання тероризму та злочинності: НГ України займається запобіганням терористичних актів та проведенням заходів з ліквідації злочинності на території, що перебуває під її контролем. Вона веде спеціальні операції та розвідувальні дії з метою виявлення та припинення можливих загроз безпеці громадян.

Гуманітарна допомога: Національна гвардія бере участь у гуманітарних операціях, забезпечуючи допомогу постраждалим та евакуацію людей із зони бойових дій. Гвардійці здійснюють доставку гуманітарних вантажів, надання медичної допомоги та інших форм гуманітарної підтримки.

Ці функції та завдання НГ України відіграють важливу роль у забезпеченні безпеки та захисту країни під час відбиття російської агресії.

19. Які зміни в структурі Сил оборони України були проведені в останні роки для забезпечення більш ефективної оборони та наступальних дій?

За останні два роки Україна провела реформи у сфері оборони та здійснила значні зміни в структурі Сил оборони для забезпечення більш ефективної бойової діяльності в ході російсько-української війни. Основні зміни включають:

Оптимізація командно-штабної структури: Сили оборони переглянули свої командно-штабні структури, з метою покращення координації та ефективності дій. Були здійснені зміни у рівнях командування, зокрема, створено нові угрупування військ та штаби для забезпечення більшої мобільності та швидкості реагування на загрози.

Реформа систем зв'язку: проведена реформа систем зв'язку, зокрема, було замінено застарілі комунікаційні засоби та системи зв'язку на сучасні технології, що сумісні із засобами зв’язку підрозділів НАТО. Це сприяло поліпшенню зв'язку між різними підрозділами та забезпеченню швидкого обміну інформацією.

Модернізація озброєння та техніки: Україна вклала зусилля у модернізацію свого озброєння та техніки. Були проведені програми модернізації танків, бойової техніки, авіації та артилерії. Це дозволило поліпшити бойові можливості та ефективність використання зброї.

Розвиток Сил спеціальних операцій: Україна створила та розвиває Сили спеціальні операцій, які відіграють важливу роль у веденні

спеціальних операцій та боротьбі з тероризмом. Ці сили набули значного досвіду та виявилися ефективними в умовах російсько-української війни.

Підвищення стандартів навчання: Україна вдосконалила систему навчання своїх військ, зокрема, впровадила стандарти НАТО. Військові навчання проводяться з урахуванням нових загроз та сучасних тактичних методів. Це сприяє підвищенню професійного рівня військовослужбовців та підготовці до ефективного ведення бойових дій.

Ці зміни спрямовані на покращення бойових можливостей та ефективності Сил оборони України, забезпечення їх готовності до успішних оборонних та наступальних дій.

20. Який розмір бюджету виділяється на потреби Сил оборони України?

Бюджет Сил оборони України залежить від багатьох чинників, таких як загальний бюджет країни, загрози безпеці, стратегічні потреби та інші чинники.

Наприклад, у 2021 році, було виділено значне фінансування на потреби оборони. За даними на 2021 рік, загальний бюджет СОУ становив близько 5% від загального державного бюджету.

Важливо відзначити, що фінансування на потреби оборони може змінюватись залежно від економічної ситуації, політичних пріоритетів та потреб безпеки країни. Розмір бюджету Сил оборони України може підлягати змінам з плином часу і відповідно до поточних потреб та обставин.

21. Які вимоги для вступу до Сил оборони України?

Основні вимоги можуть варіюватися залежно від конкретного виду військової служби, але основні критерії вступу включають наступне:

Громадянство: кандидати повинні бути громадянами України. Зазвичай вимагається народження в Україні або наявність українського громадянства.

Освіта: окремі військові посади та спеціальності можуть вимагати наявності певного рівня освіти.

Вік: вік кандидатів від 18 до 60 років.

Здоров'я: кандидати повинні пройти медичний огляд і відповідати встановленим медичним нормам для прийому на військову службу. Здоров'я може бути перевірене шляхом фізичного огляду, медичних тестів та інших процедур.

Фізична підготовка: окремі військові посади та спеціальності можуть вимагати певного рівня фізичної підготовки. Кандидати можуть бути зобов'язані пройти фізичні випробування, які включають фізичні вправи, біг, плавання тощо.

Це загальні вимоги, але кожен вид військової служби може мати свої власні специфічні вимоги. Точні деталі можуть бути отримані відповідно до вибраної галузі військової служби або у рекрутингових центрах Сил оборони України.

22. Які вимоги до фізичної підготовленості кандидатів на вступ до Сил оборони України?

Вимоги до фізичної підготовленості кандидатів на вступ до Сил оборони України можуть залежати від конкретного типу військових підрозділів та вимог, встановлених для конкретних посад чи

спеціальностей. Однак, загальні вимоги до фізичної підготовки можуть включати наступне:

Витривалість: кандидати повинні мати достатню фізичну витривалість для виконання різноманітних фізичних завдань, включаючи біг, марші та інші вправи тривалого характеру.

Сила м'язів: кандидати повинні мати достатню силу м'язів для виконання фізичних вправ, які можуть включати підтягування, віджимання, присідання та інші вправи для розвитку сили та витривалості м'язів. Сила та витривалість дуже важливі під час виконання бойових завдань у повному бойовому екіпіруванні.

Швидкість та координація: кандидати повинні мати достатню швидкість, реакцію та координацію рухів, оскільки це важливо для виконання різних вправ, включаючи пересування на полі бою.

Плавання: деякі спеціальності можуть вимагати вміння плавати. Тому кандидати можуть підлягати випробуванням з плавання та вимогам щодо плавання на певні відстані.

Загальна фізична форма: кандидати повинні мати задовільну загальну фізичну форму та бути відповідно підготовленими, щоб впоратися з вимогами служби в Силах оборони України.

Важливо відзначити, що конкретні вимоги можуть різнитися в залежності від типу військових підрозділів, спеціальностей та посад, а також від обраної категорії служби (офіцерської, контрактної тощо). Для отримання точної інформації щодо вимог до фізичної підготовки рекомендується звертатися до офіційних джерел та зв'язуватися з представниками Сил оборони України.

23. Які військові спеціальності можна опанувати в Силах оборони України?

У Силах оборони України доступно широке розмаїття військових спеціальностей, що включають різні галузі і напрямки.

Механізовані підрозділи: піхотинці складають основу СОУ. Виконують завдання щодо утримання зайнятих районів, рубежів і позицій, відбиття ударів противника, прориву оборони противника, розгрому його військ, захоплення важливих районів, рубежів і об'єктів тощо.

Танкісти: танкові підрозділи – головна ударна сила, що має на озброєнні основні бойові танки. Бойові можливості танкових підрозділів дозволяють їм вести активні бойові дії вдень і вночі, громити противника у зустрічних боях, форсувати водні перешкоди, а також швидко створювати міцну оборону і успішно протистояти наступу переважаючих сил противника.

Ракетно-артилерійські підрозділи: артилерія є основним засобом вогневого ураження противника в операціях, що проводяться СОУ із застосуванням звичайної зброї, й виконують до 65-70% загального обсягу завдання із вогневого ураження супротивника. Вони призначені для ураження живої сили, танків, артилерії, протитанкових засобів противника, авіації, об'єктів ППО та інших важливих об'єктів при веденні загальновійськового бою.

Військова авіація: одна з головних складових бойового потенціалу СОУ. Призначена для охорони та оборони повітряного простору держави, особливо важливих та стратегічних державних об'єктів, ураження з повітря об'єктів противника, авіаційної підтримки своїх військ, висадки повітряних десантів, повітряного перевезення військ і матеріальних засобів та ведення повітряної розвідки.

Підрозділи протиповітряної оборони: призначені для забезпечення захисту від ударів супротивника з повітря, зокрема для прикриття особливо важливих, стратегічних об'єктів і населених пунктів, а за мирного часу несуть цілодобове бойове чергування, здійснюють контроль за польотами всієї авіації, охороняють державний кордон України в повітряному просторі.

Військовослужбовці Військово-морських сил: матроси, морські піхотинці, пілоти морської авіації та інші спеціалісти забезпечують виконання завдань на приморському напрямку, включаючи охорону морських кордонів, боротьбу з піратством, оборону кораблів тощо.

Підрозділи військової розвідки: спеціалісти з військової розвідки проводять розвідувальні операції, збирають інформацію про супротивника, розробляють плани та проводять розвідувальні дії.

Підрозділи зв'язку та кібербезпеки: призначені для забезпечення функціонування системи зв'язку та інформаційних систем, систем бойового управління та оповіщення, а також здійснення заходів функціонування національної системи кібербезпеки України. Фахівці зв'язку забезпечують ефективну комунікацію між різними військовими підрозділами та координацію дій.

Це лише деякі з багатьох доступних військових спеціальностей у Силах оборони України. Конкретні можливості та вимоги можуть відрізнятися в залежності від вибраної галузі служби.

24. Які є можливості для проходження військової служби за контрактом?

Проходження військової служби за контрактом в Україні надає можливість громадянам вступити до Сил оборони України на певний строк за умови виконання певних вимог та критеріїв. Основні можливості для проходження військової служби за контрактом включають:

Вибір спеціальності: кандидати можуть обрати певну військову спеціальність, залежно від своїх інтересів, навичок та вимог Сил оборони України. Це можуть бути такі напрямки, як інженерні війська, танкові війська, повітряні сили, морська піхота та багато інших.

Грошове забезпечення: військовослужбовці, які служать за контрактом отримують грошове забезпечення та інші виплати згідно з установленими правилами. Розмір оплати може залежати від рангу, посади, стажу та кваліфікації тощо.

Кар'єрний ріст: військовослужбовці військової служби за контрактом мають можливості для кар'єрного росту та просування по службі, залежно від їхнього професійного розвитку та досягнень.

Соціальні пільги: військовослужбовці військової служби за контрактом можуть користуватися різними соціальними пільгами, такими як медичне забезпечення, пенсійні виплати, житлові умови, відпустки та інші.

Професійний розвиток: військовослужбовці військової служби за контрактом мають можливість отримати додаткову професійну підготовку та навички, які можуть бути корисними як у військовій, так і у цивільній сфері.

Для отримання докладної інформації про можливості проходження військової служби за контрактом рекомендується звернутися до Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та контактувати з представниками Сил оборони України.

25. Якими є основні функції Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки?

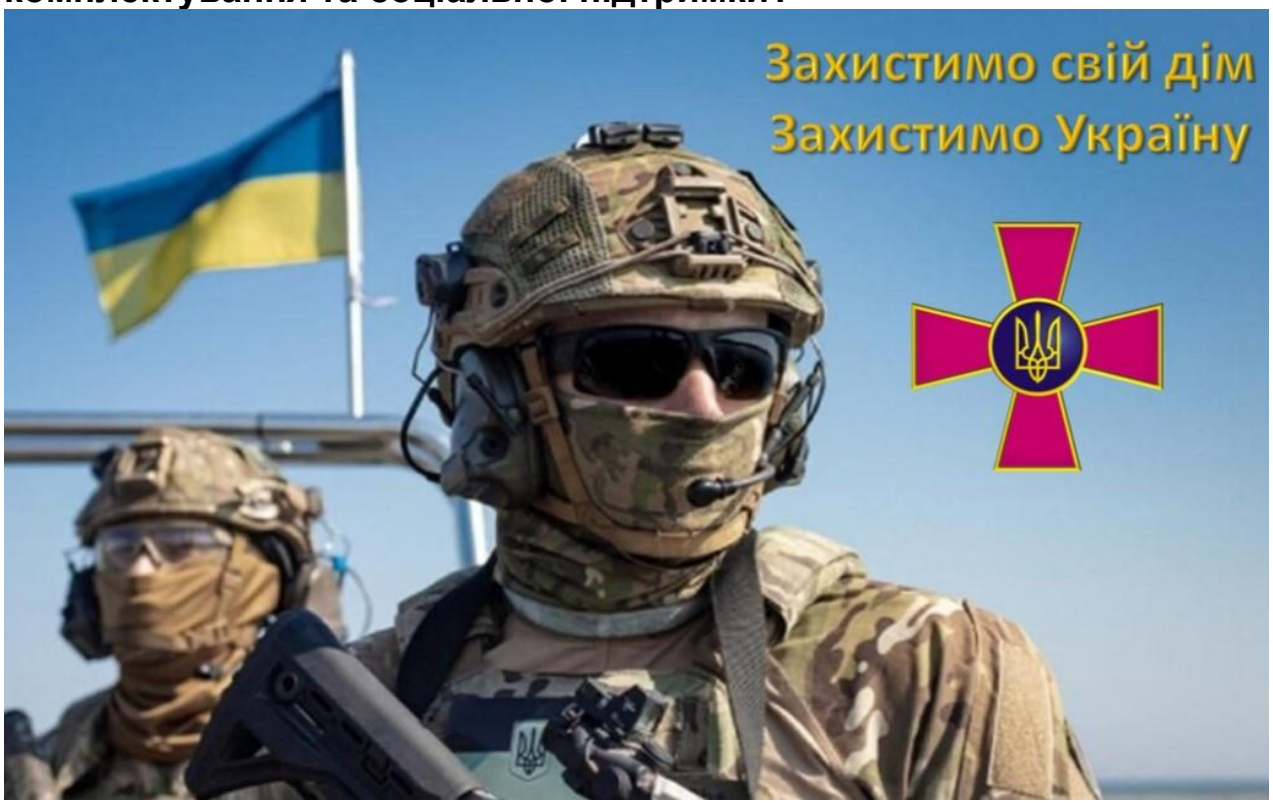

Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) – структура органів військового управління України, яка покликана замінити собою радянську систему військових комісаріатів, та що забезпечують виконання законодавства з питань військового обов'язку і військової служби, мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Основні завдання ТЦК та СП:

вдосконалення порядку комплектування військ особовим складом та організація оборонно-мобілізаційної роботи;

забезпечення та впровадження нової ефективної системи обслуговування та надання сервісних послуг з соціального захисту як військовослужбовців, так і членів їх родин, резервістів, ветеранів війни та пенсіонерів Збройних Сил та інших військових формувань України.

Основні функції ТЦК та СП включають:

Комплектування військових частин та підрозділів: ТЦК та СП здійснюють підбір та призов громадян на військову службу, проводять медичні огляди та процедури прийому до лав ЗС України.

Соціальна підтримка військовослужбовців: ТЦК та СП забезпечують соціальну підтримку військовослужбовцям та їх родинам, включаючи надання матеріальної допомоги, підтримки у сфері освіти та медицини тощо.

Мобілізаційна робота: ТЦК та СП беруть участь у підготовці та здійсненні мобілізаційних заходів, які передбачають мобілізацію резерву військовослужбовців у разі загрози національній безпеці.

Формування резервного особового складу: ТЦК та СП залучають громадян до формування резервного складу, який може бути використаний при потребі.

Територіальні центри комплектування та соціальної підтримки в Україні відіграють важливу роль у забезпеченні кадрової та соціальної бази Сил оборони. Вони забезпечують надходження та підтримку

військового персоналу, а також забезпечують взаємодію з місцевими громадами.

26. Які вимоги для отримання військового звання?

Отримання військового звання вимагає від військовослужбовця виконання певних вимог і критеріїв, які можуть різнитися залежно від структури СОУ, у якій він проходить службу. Основні загальні вимоги для отримання військового звання включають:

Військова підготовка: військовослужбовці повинні успішно пройти військову підготовку, яка включає навчання з таких аспектів, як бойова підготовка, психологічна підготовка, фізична підготовка та інші військові навички.

Стаж: зазвичай для отримання військового звання потрібно мати певний стаж військової служби. Час, необхідний для отримання певного звання, може варіюватися.

Знання: військовослужбовці повинні мати достатні знання про військову спеціальність, процедури та документи. Це може включати навчання на спеціалізованих курсах, проходження іспитів, отримання сертифікатів тощо.

Ефективність та відданість: військовослужбовці повинні демонструвати ефективність у виконанні своїх обов'язків, проявляти відданість службі та професіоналізм у всіх аспектах своєї діяльності.

Рекомендації та оцінки: зазвичай, для отримання військового звання, військовослужбовці повинні мати позитивні рекомендації та характеристики від своїх командирів (начальників).

Вимоги для отримання військового звання можуть бути більш конкретизованими і відповідати внутрішнім правилам і процедурам кожного військового підрозділу. Наприклад, якщо раніше для отримання первинного офіцерського звання необхідно було навчатись у військовому закладі вищої освіти або військовому навчальному

підрозділі вишу, то тепер закон дозволяє під час воєнного стану призначати осіб сержантського і старшинського складу без вищої освіти, але які мають досвід бойових дій не менше півроку, на молодші офіцерські посади з присвоєнням офіцерського звання. Особа, яка претендує на офіцерське звання не повинна мати непогашених дисциплінарних стягнень.

27. Як здійснюється оплата праці військовослужбовців та чи існує система преміювання?

Оплата праці військовослужбовців у Силах оборони України здійснюється на основі законодавства та військових нормативних актів. Військовослужбовці отримують грошове забезпечення, яка включає базові виплати, додаткові надбавки та компенсації.

Базова військова плата визначається рангом, посадою, категорією та стажем військової служби. Вона є основною складовою грошового забезпечення військовослужбовців. Додаткові надбавки можуть бути надані за виконання особливих завдань, роботу у складних умовах, проходження служби у зоні бойових дій, підвищення кваліфікації тощо.

Також існує система преміювання, яка передбачає виплату грошової премії військовослужбовцям за досягнення високих результатів у виконанні службових обов'язків, виконання бойових завдань або за інші визначені критерії.

Рівень грошового забезпечення військовослужбовців Сухопутних військ Збройних Сил України

Посада	Середній рівень грошового забезпечення військовослужбовців у 2022 році		Середній рівень грошового забезпечення військовослужбовців (починаючи з 01 лютого 2023 року) у 2023 році					
	з урахуванням додаткової винагороди 30 тис. грн.	які беруть безпосередню участь у бойових діях або забезпеченні здійснення заходів з національної безпеки і оборони	які не включені до складу угруповань та не виконують бойові (спеціальні) завдання		які виконують бойові (спеціальні) завдання		які беруть безпосередню участь у бойових діях	
Офіцери								
Командир бригади	62 962	132 962	50 173	-12 789	80 173	+17 211	150 173	+17 211
Заступник командира бригади	62 039	132 039	48 919	-13 120	78 919	+16 880	148 919	+16 880
Командир батальйону	54 362	124 362	36 481	-17 880	66 481	+12 120	136 481	+12 120
Заступник командира батальйону	51 879	121 879	33 691	-18 188	63 691	+11 812	133 691	+11 812
Командир роти	50 774	120 774	31 224	-19 550	61 224	+10 450	131 224	+10 450
Заступник командира роти	48 796	118 796	29 056	-19 741	59 056	+10 259	129 056	+10 259
Командир взводу	49 095	119 095	28 229	-20 866	58 229	+9 134	128 229	+9 134
Особи рядового, сержантського та старшинського складу військової служби за контрактом								
Головний сержант роти	46 928	116 928	26 094	-20 834	56 094	+9 166	126 094	+9 166
Інструктор з бойової арм. системи	47 157	117 157	26 040	-21 117	56 040	+8 883	126 040	+8 883
Головний сержант взводу	46 248	116 248	24 866	-21 381	54 866	+8 619	124 866	+8 619
Командир танка	46 459	116 459	24 861	-21 598	54 861	+8 402	124 861	+8 402
Командир бойової машини	45 846	115 846	23 951	-21 895	53 951	+8 105	123 951	+8 105
Командир відділення	44 532	114 532	22 677	-21 855	52 677	+8 145	122 677	+8 145
Навідник-оператор	44 372	114 372	22 268	-22 104	52 268	+7 896	122 268	+7 896
Механік-водій	43 966	113 966	21 618	-22 348	51 618	+7 652	121 618	+7 652
Старший гранатометник	43 611	113 611	21 152	-22 459	51 152	+7 541	121 152	+7 541
Стрілець	43 244	113 244	20 587	-22 657	50 587	+7 343	120 587	+7 343
Телеграфіст	43 238	113 238	20 499	-22 739	50 499	+7 261	120 499	+7 261
Рекрут	43 175	113 175	20 130	-23 045	50 130	+6 955	120 130	+6 955

Варто зазначити, що система оплати праці та преміювання може змінюватися залежно від законодавчих актів та політики Сил оборони України.

28. Які види соціальної підтримки отримують військовослужбовці, які постраждали під час виконання службових обов'язків?

Військовослужбовці, які постраждали під час виконання службових обов'язків, мають право на різноманітну соціальну підтримку. Деякі з видів соціальної підтримки, доступні для постраждалих військовослужбовців:

Медична допомога та реабілітація: військовослужбовці, які отримали поранення або травми під час виконання службових обов'язків, мають право на медичне обслуговування та реабілітаційні послуги. Це може включати лікування, операції, фізіотерапію та інші медичні процедури.

Фінансова підтримка: постраждалі військовослужбовці можуть отримувати фінансову допомогу у вигляді компенсацій за втрату працездатності, інвалідність або втрату заробітку. Це може включати пенсії, компенсаційні виплати, страхові виплати та інші форми фінансової підтримки.

Соціальне забезпечення: постраждалі військовослужбовці мають право на соціальне забезпечення, включаючи доступ до житла, житлові субсидії, допомогу в отриманні роботи, підтримку у навчанні та інші соціальні послуги.

Психологічна підтримка: важлива складова соціальної підтримки для постраждалих військовослужбовців – це психологічна підтримка. Вона може включати консультування, терапію, психологічну реабілітацію та інші форми допомоги для подолання травм та стресу.

Важливо зазначити, що конкретні види та розміри соціальної підтримки можуть залежати від законодавства та програм, що діють в Україні, і можуть підлягати змінам з плином часу.

29. Яка роль жінок в Силах оборони України?

Згідно з офіційними даними, на початок травня 2023 року в українських військових формуваннях служать 42 тисячі жінок, що становить чималий відсоток від загальної кількості військовослужбовців.

За офіційними даними, із 42 тисяч жінок 5 тисяч безпосередньо перебувають на передовій. За час російської агресії 107 жінок, на жаль, загинули або отримали поранення.

Роль жінок в Силах оборони України постійно зростає і стає все більш важливою. Вони виконують різноманітні функції і беруть участь у різних галузях військової діяльності. Основні ролі жінок в Силах оборони України включають наступне:

Бойова служба: жінки виконують бойові завдання на рівні з чоловіками. Вони служать у Сухопутних військах, Повітряних Силах та у Військово-Морських Силах, захищаючи суверенітет України.

Медична служба: Багато жінок служать у медичних підрозділах Сил оборони України. Вони забезпечують медичну допомогу військовослужбовцям, надають екстрену медичну допомогу на полі бою та беруть участь у реабілітації поранених військових.

Інженерні та технічні підрозділи: жінки беруть участь у роботі з інженерно-технічного забезпеченням бойових дій. Вони займаються розробкою, обслуговуванням та ремонтом військової техніки та обладнання.

Зв'язок та кібернетична безпека: в сучасному цифровому світі жінки відіграють важливу роль у забезпеченні інформаційної та кібернетичної безпеки. Вони працюють у сферах зв’язку, кіберзахисту, розвідки та аналізу інформації.

Логістика та постачання: жінки виконують різноманітні завдання у логістиці та постачанні. Вони забезпечують доставку та розподіл матеріальних ресурсів, контролюють ланцюг постачання та виконують

інші важливі функції для забезпечення дієздатності військових підрозділів.

Морально-психологічне забезпечення: специфіка службової діяльності військовослужбовців СОУ зумовлює виражену потребу щодо формування й зміцнення морально-психологічної стійкості особового складу до негативного впливу різних чинників при виконанні службових завдань, особливо в бойових умовах. З цими завданнями успішно справляються фахівці структур морально-психологічного забезпечення, серед яких велика кількість жінок.

Важливо зазначити, що роль жінок в Силах оборони України продовжує розвиватися, і їм надається можливість виконувати різноманітні завдання на рівні з чоловіками, просуватися по службі та займати відповідальні посади. Україна активно підтримує гендерну рівність у військових силах і сприяє рівним можливостям для жінок у військовій сфері.

30. Що таке «гвардія наступу»?

«Гвардія наступу – рекрутингова кампанія Міністерства внутрішніх справ України, що має на меті формування нових штурмових бригад у складі Національної гвардії України, Національної поліції України та Державної прикордонної служби України, які звільнятимуть тимчасово окуповані росією території України.

«Гвардія наступу» – високопідготовлені військові підрозділи, що мають важливу роль у проведенні наступальних операцій під час бойових дій.

Такі підрозділи мають спеціальну підготовку, високу бойову ефективність та високий рівень військової майстерності. Вони можуть бути застосовані для виконання завдань прориву оборонних ліній ворога, захоплення стратегічних об'єктів або проведення складних бойових операцій.

31. Що таке ГУР, та яку роль воно відіграє для Сил оборони України?

Головне управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МО) – розвідувальний орган Міністерства оборони України. Згідно із Законом України «Про розвідку» здійснює добування, аналітичне опрацювання, оброблення і надання розвідувальної інформації.

ГУР відіграє важливу роль у забезпеченні національної безпеки та ефективного функціонування Сил оборони.

Основна мета ГУР полягає у збиранні, аналізі та поширенні інформації про потенційні загрози безпеці України, діяльність супротивника та глобальні тренди у військово-політичній сфері. Ця інформація допомагає визначити прийнятні стратегії та тактики, підвищити ефективність рішень та планування військових операцій.

Фахівці ГУР здійснюють розвідку на різних рівнях: стратегічному, оперативному та тактичному. Вони займаються збиранням інформації про військові потенціал та наміри супротивника, розкриття розвідувальних мереж, виявлення збройних формувань та їх структури, оцінкою та аналізом потенційних загроз, а також сприяють у встановленні зв'язків з союзниками та партнерами для обміну розвідувальною інформацією.

ГУР використовує різноманітні джерела інформації, включаючи розвідувальні апарати, аерофотозйомку, космічні зображення, перехоплення комунікацій, розвідувальні спецоперації та аналіз відкритих джерел. Вони співпрацюють з іншими розвідувальними службами та спеціальними службами, як в Україні, так і за її межами.

ГУР є важливим елементом військової структури України, сприяючи усвідомленню ситуації на фронті та надаючи необхідну інформацію для прийняття воєнних рішень.

32. Якою є роль розвідки у діях Сил оборони України в ході російсько-української війни?

Розвідка відіграє надзвичайно важливу роль у діях Сил оборони України під час російсько-української війни. Розвідувальні підрозділи здійснюють розвідку ворожих сил і обстановки, що дозволяє отримати цінну інформацію про позиції противника, його наміри, чисельність, озброєння та тактику тощо.

Основні ролі розвідки у діях Сил оборони України:

Збір інформації: розвідувальні підрозділи здійснюють активний збір інформації про рухи та дії противника. Вони проводять розвідку з повітря, землі та за допомогою спеціальних засобів, що дозволяє зібрати та розглянути інформацію про розташування ворожих військ, їхню структуру та зброю тощо.

Аналіз і оцінка: отримана розвідувальна інформація аналізується і оцінюється для визначення слабких місць ворожих сил, виявлення можливих загроз і визначення оптимальних шляхів дій українських військ.

Підтримка планування операцій: розвідка надає цінні дані для розробки планів бойових операцій та бойових дій. Вона допомагає командуванню визначити стратегічні цілі та прорахувати ефективні методи дій проти противника.

Забезпечення точного ураження: розвідка надає інформацію про точне розташування ворожих цілей, що дозволяє українським військам вести точний вогонь та уражати ворога з максимальною ефективністю.

Захист власних сил: розвідувальні підрозділи здійснюють також розвідку навколишнього простору, щоб виявити можливі загрози та небезпеки, такі як засідки, міни, артилерійські позиції противника тощо. Це дозволяє уникнути ворожих атак і зменшити втрати серед власних сил.

Розвідка є невід'ємною складовою частиною стратегії та тактики бойових операцій і відіграє ключову роль у забезпеченні успіху Сил оборони України у російсько-українській війні.

33. Які підрозділи Сил оборони України займаються розвідувальною діяльністю?

В Силах оборони України розвідувальну діяльність здійснюють різні підрозділи:

Головне управління розвідки ЗС України (ГУР ЗСУ): ГУР є головним розвідувальним органом ЗС України і відповідає за збір, аналіз та поширення розвідувальної інформації.

Розвідувальні батальйони та роти: у складі різних видів та родів військ Збройних Сил, Національної гвардії тощо, існують розвідувальні підрозділи, які виконують задачі щодо збору розвідувальної інформації на полі бою.

Спеціальні підрозділи: у складі Сил спеціальних операцій ЗС України також функціонують розвідувальні групи, які займаються збором інформації в операційній зоні.

Інші підрозділи: крім цих основних підрозділів, розвідувальну діяльність можуть здійснювати окремі частини та підрозділи різних видів військ.

Розвідувальні підрозділи займаються збором, аналізом та передачею розвідувальної інформації про ворожі сили, їх розташування, дії та здатність до бойових дій. Це важлива складова частина оборонної системи, яка допомагає приймати обґрунтовані рішення та забезпечувати ефективність бойових операцій.

34. Що таке Сили спеціальних операцій?

Сили спеціальних операцій – наймолодша та найсучасніша складова Збройних Сил України. Це військова еліта держави.

Сили спеціальних операцій Збройних Сил України (ССО) – окремий рід сил ЗС України, до складу якого входять частини спеціального призначення і підрозділи інформаційно-психологічних спеціальних операцій, що комплектуються спеціально навченими фахівцями, які мають спеціальні можливості у сферах розвідки, прямих акцій та військової підтримки для виконання складних, небезпечних, інколи політично чутливих операцій, що проводить командування ССО.

Гаслом Сил спеціальних операцій ЗС України, було обрано бойове гасло Святослава Хороброго – «Іду на ви!».

Функції, завдання та особливості діяльності Сил спеціальних операцій визначаються законами України та Положенням, яке затверджує Президент України.

Органи військового управління та військові частини Сил спеціальних операцій відповідно до закону можуть залучатися до заходів добування розвідувальної інформації з метою підготовки держави до оборони, підготовки та проведення спеціальних операцій та/або спеціальних дій, забезпечення готовності СОУ до оборони держави. Сили спеціальних операцій здійснюють ведення спеціальної розвідки.

Спеціальна операція – сукупність узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями, місцем та часом спеціальних дій підрозділів Сил спеціальних операцій, спрямованих на створення умов для досягнення стратегічних (оперативних) цілей, які проводяться за єдиним замислом

самостійно або у взаємодії з військовими частинами, підрозділами Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів України та інших складових сил оборони для виконання завдань.

Спеціальна розвідка – комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації в інтересах підготовки та ведення (підтримки) операцій, бойових і спеціальних дій.

35. Які вимоги для вступу до лав Сил спеціальних операцій?

Від інших підрозділи ССО відрізняються не лише високими вимогами щодо добору кандидатів на службу – відбір у ССО проходять лише 10% кандидатів, але й підготовкою особового складу. В ці спецпідрозділи потрапляють високомотивовані, стресостійкі та досвідчені військові.

Для вступу до Сил спеціальних операцій необхідно відповідати певним вимогам і пройти процес відбору. Основні вимоги для вступу в ССО можуть включати такі:

Громадянство України: кандидат повинен мати громадянство України.

Вік: зазвичай, вік для вступу до ССО становить 18-45 років, але це може варіюватися залежно від конкретного підрозділу та вимог.

Фізична підготовка: кандидат повинен мати високий рівень фізичної підготовки та витривалості, оскільки робота в ССО вимагає фізичної витривалості, сили та спритності.

Медична придатність: кандидат повинен мати добрий стан здоров’я, оскільки військова служба у ССО фізично та психологічно виснажлива.

Освіта: деякі підрозділи можуть мати окремі додаткові вимоги щодо освіти, наприклад, вимагати закінчення вищого навчального закладу або проходження спеціальних курсів.

Психологічна стійкість: кандидат повинен мати високий рівень психологічної стійкості, здатність до прийняття рішень в стресових ситуаціях та виявлення лідерських якостей.

Правовий статус: кандидат повинен мати бездоганну репутацію, не мати судимостей або інших правопорушень.

Вимоги для вступу до ССО можуть варіюватися залежно від конкретного підрозділу та рівня спеціалізації. Конкретні деталі вимог та процедури вступу можна отримати на інформаційних ресурсах ССО.

На тих, хто успішно пройшов відбір, чекає навчання, під час якого кожен військовослужбовець повинен освоїти одну з п'яти спеціалізацій – командира, підривника, фахівця з озброєння, медика або зв'язківця.

Усі ці спеціалізації є взаємозамінними – тобто знаннями з основ медицини або мінування володітимуть усі спецпризначенці.

36. Які завдання стоять перед десантно-штурмовими військами?

Десантно-штурмові війська (ДШВ) – це окремий рід військ у складі Збройних Сил України, призначений діяти як повітряний десант, а також для виконання бойових завдань у тактичному та оперативному тилу ворога. До складу військ входять повітрянодесантні, аеромобільні та штурмові частини.

Десантно-штурмові війська (ДШВ) відіграють важливу роль у веденні бойових дій та забезпеченні національної безпеки. Основні завдання, які стоять перед десантно-штурмовими військами:

порушення управління військами і роботи тилу противника;

унеможливлення планомірного використання резервів противником;

боротьба з повітряними десантами і угрупуваннями противника, що прорвалися;

заняття і утримання важливих об'єктів і рубежів з метою забезпечення безперешкодного і своєчасного оперативного розгортання власних військ та сил у визначених операційних зонах, районах.

ДШВ здатні виконувати швидкі та маневрені аеромобільні операції, включаючи десант на ворожу територію, встановлення контролю над важливими об'єктами та ведення бойових дій у задній зоні противника.

ДШВ забезпечують проведення штурмових операцій з метою захоплення та утримання важливих об'єктів, таких як населені пункти, важливі об'єкти і комунікації.

ДШВ виконують розвідувальні дії, збирають інформацію про противника, виконують розвідку важливих об'єктів та комунікацій, сприяють у встановленні контролю над територією.

За мужність та високий професіоналізм виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України під час російсько-української війни більшість військових частин ДШВ нагороджені почесною відзнакою Президента України «За мужність та відвагу».

37. Які підрозділи Сил оборони України залучені до захисту кордону?

Для захисту кордону України залучаються різні підрозділи Сил оборони. Основні з них включають:

Підрозділи Державної прикордонної служби: це спеціальні військові формування, які відповідають за охорону державного кордону України. Вони здійснюють патрулювання, контроль за переміщенням людей, транспорту та товарів через кордон, виявлення та припинення

незаконних перетинів кордону та боротьбу з диверсантами, контрабандою.

Військові частини СОУ: підрозділи інших складових СОУ, таких як Національна гвардія, ЗС України та інші, також можуть бути задіяні для захисту кордону. Вони забезпечують високий рівень обороноздатності та готовності для відповіді на будь-які загрози, які можуть виникнути на кордоні.

Ці підрозділи спільно працюють для забезпечення безпеки кордону України, захисту територіальної цілісності та запобігання незаконним перетинам кордону.

38. Які спеціальні операції проводять Сили оборони України для запобігання диверсійним акціям противника?

Сили оборони України проводять різні спеціальні операції для запобігання диверсійним акціям противника. Основні заходи включають:

Розвідка та контррозвідка: Силами оборони України здійснюються розвідувальні дії для виявлення можливих загроз і протидії диверсійним групам. Розвідувальні підрозділи працюють на зборі інформації про можливих ворожих агентів, місця їх проникнення та спроби диверсійних акцій.

Захист важливих об'єктів: Силами оборони України проводяться заходи щодо забезпечення безпеки важливих об'єктів, таких як військові бази, командні пункти, енергетичні об'єкти, мостові споруди тощо. Це включає зміцнення фізичної охорони, встановлення системи контролю доступу, використання технічних засобів спостереження та систем раннього виявлення.

Проведення патрулювання та об'єднання зусиль: Сили оборони України здійснюють постійне патрулювання на ділянках з підвищеним

ризиком диверсійних акцій. Патрульні групи забезпечують контроль над територією, виявляють підозрілих осіб або дії та вживають необхідних заходів для запобігання диверсій.

Запобігання інформаційним атакам: Сили оборони України звертають особливу увагу на захист інформаційних систем від ворожих атак. Використовуються сучасні технології шифрування, захисту мереж та баз даних, а також проводяться навчання та підвищення кібербезпеки персоналу.

Співпраця з правоохоронними органами: Сили оборони України співпрацюють з правоохоронними органами, такими як Національна поліція та Служби безпеки, для обміну інформацією, спільного проведення розслідувань і спільних операцій з протидії диверсійним групам.

Всі ці заходи спрямовані на забезпечення безпеки та запобігання диверсійним акціям противника. Силами оборони України постійно вдосконалюються тактики, техніки та процедури для ефективного виконання цих завдань.

39. Які існують різновиди військових операцій, у яких беруть участь Сили оборони України?

Сили оборони України можуть брати участь у різних типах військових операцій залежно від конкретної ситуації та мети операції. Основні різновиди військових операцій, у яких беруть участь Сили оборони України, включають:

Оборонні операції: ці операції спрямовані на відстоювання територіальної цілісності та нейтралізацію ворожих загроз. Вони включають оборону важливих об'єктів, територій та рубежів оборони.

Наступальні та контрнаступальні операції: ці операції мають на меті наступ та захоплення територій окупованих противником, об'єктів або руйнування його оборонних позицій.

Розвідувальні операції: розвідувальні операції спрямовані на збір інформації про противника, його сили, розташування, наміри та інші розвідувальні цілі.

Гуманітарні операції: гуманітарні операції передбачають надання допомоги постраждалим від природних та техногенних катастроф або інших надзвичайних ситуацій. Сили оборони можуть брати участь у розгортанні гуманітарних місій для надання медичної допомоги, евакуації населення та інших гуманітарних заходів.

Ці різновиди військових операцій можуть поєднуватися та адаптуватися залежно від конкретної ситуації та потреб. Операції Сил оборони України мають на меті забезпечення національної безпеки, захисту територіальної цілісності та відбиття російської агресії.

40. Які види спеціальних військ існують в Силах оборони України?

В Силах оборони України існують різні види спеціальних військ, які виконують особливі завдання. Основні види спеціальних військ включають:

Сил спеціальних операцій: ССО є важливою складовою частиною Сил оборони України і виконують різноманітні спеціальні завдання, такі як розвідка, ведення спецоперацій тощо.

Десантно-штурмові війська: десантно-штурмові війська виконують завдання зі здійснення десантних операцій, штурму об'єктів і

проведення бойових дій за лінією фронту. Вони здатні швидко розгортатися та проводити бойові дії в глибині території супротивника.

Гірсько-піхотні підрозділи: вони спеціалізуються на бойових діях у гірських та складних місцевостях. Вони мають особливу підготовку та вміння працювати в умовах гірського рельєфу.

Війська спеціального зв'язку: війська спеціального зв'язку забезпечують зв'язок та передачу інформації між різними підрозділами та командуванням. Вони відповідають за забезпечення зв'язку та інформаційної безпеки.

Підрозділи спеціального призначення Національної гвардії України: до підрозділів спеціального призначення належать підрозділи, які входять до складу військових частин оперативного призначення, військових частин з охорони важливих державних об’єктів, спеціальних вантажів, військових частин з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні

Це лише деякі з основних видів спеціальних військ, які працюють в Силах оборони України. Кожен з цих видів військ має свої особливості та виконує спеціалізовані завдання у сфері оборони країни.

41. Що таке Сили територіальної оборони України?

Сили територіальної оборони (Сили ТрО) – окремий рід сил ЗС України, на який покладається організація, підготовка та виконання завдань територіальної оборони.

Безпосереднє керівництво територіальною обороною здійснюється Головнокомандувачем ЗС України через Командувача Сил територіальної оборони.

01 січня 2022 року на підставі Закону України «Про основи національного спротиву» були створені Сили ТрО. У складі Сил ТрО ЗС України передбачено 25 бригад (одна бригада на регіон), які складаються із понад 150 батальйонів (один батальйон на район).

24 лютого 2022 року люди, різні за віком, статтю та досвідом, взяли до рук зброю. Фермери, бізнесмени, журналісти, будівельники, програмісти – люди різних професій – відклали свої справи і мужньо стали на захист України.

Упродовж першого місяця повномасштабного російського вторгнення в Україну до лав Сил територіальної оборони приєдналось понад 110 тисяч військових. Зі зброєю в руках бійці Сил ТрО звільняли Київ та північ України від російських окупантів, і зараз підрозділи Сил ТрО воюють за південь та схід України.

Підрозділи Сил територіальної оборони з перших днів широкомасштабного вторгнення росії в Україну опинилися на лінії вогню. Разом з іншими підрозділами Сил оборони теробороніївці захищали Київ, Суми і Чернігів, тримали оборону Харкова, Миколаєва та Запоріжжя, прийняли бої у Херсоні та Маріуполі, боронять Бахмут. Сміливість і звитяга наших воїнів має бути записана у підручники з історії України.

У серпні 2022 року дев’ять бригад Сил територіальної оборони ЗС України отримали Бойові прапори за військові здобутки.

Силам територіальної оборони ЗС України належить чільна роль в організації та виконанні завдань територіальної оборони. Територіальна оборона, поряд з рухом опору та підготовкою громадян України до національного спротиву, є складовою Національного спротиву в Україні.

42. Які є можливості для професійного зростання в Силах оборони України?

У Силах оборони України існують різні можливості для професійного зростання військовослужбовців. Основні з них включають:

Проходження служби за контрактом: військовослужбовці можуть укладати контракти з відповідними міністерствами тих силових структур, у яких вони бажають проходити службу. Це дає їм можливість збільшити свій професійний досвід, отримати спеціалізовану підготовку та займати посади з більшою відповідальністю.

Професійна підготовка та навчання: в Силах оборони України надається можливість проходити різноманітні курси підвищення кваліфікації, спеціалізовані тренінги та навчання. Це дозволяє військовослужбовцям отримати нові навички, знання та підвищити свою кваліфікацію у військовій сфері.

Вища та середня військова освіта: військовослужбовці мають можливість отримати вищу освіту за військовою спеціалізацією в установах вищої військової освіти, таких як військові академії та середню військову освіту у Військових коледжах сержантського складу. Це дозволяє їм отримати більш глибокі знання у своїй галузі та розвиватися як професіонали.

Посадове зростання: військовослужбовці мають можливість просуватися по службовій лінії та займати посади з більшою відповідальністю. Це може включати призначення на керівні посади, командирування підрозділами або службу в штабах та командуваннях.

Участь у міжнародних місіях: Силам оборони України відкриваються можливості для участі у миротворчих місіях та спільних військових навчаннях з партнерськими країнами. Це дозволяє військовослужбовцям набувати міжнародного досвіду, співпрацювати з колегами з інших країн та розвивати свої професійні навички.

Ці можливості допомагають військовослужбовцям розвиватися в професійному плані, отримувати нові знання та навички, підвищувати свою кваліфікацію та займати посади з більшою відповідальністю.

43. Які підрозділи Сил оборони України виконують бойові завдання у морі та на морському узбережжі?

Сили оборони України мають підрозділи, які виконують бойові завдання у морі та на морському узбережжі.

Військово-Морські Сили (ВМС) – основний вид ЗС України, відповідальний за захист морських кордонів України. ВМС мають підрозділи кораблів, авіації, берегової оборони, спеціальні та тилові підрозділи.

Війська берегової оборони: ці військові підрозділи відповідають за оборону прибережних територій та морського узбережжя. Вони включають військові частини морської піхоти, ракетно-артилерійські, зенітно-ракетні комплекси та інші.

Морська авіація: авіаційні підрозділи, які здійснюють бойові операції на морській поверхні та у повітрі. Морська авіація має на озброєнні літаки та вертольоти наземного і корабельного базування і включає: протичовнову, транспортну та пошуково-рятувальну авіацію.

Ці підрозділи мають за мету забезпечити безпеку, оборону та захист морських інтересів України, а також здійснювати бойові операції на морі та на морському узбережжі.

44. Які види військових кораблів належать до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України?

До складу Військово-Морських Сил України входять різноманітні типи військових кораблів.

Корвети: це невеликі морські судна, які призначені для проведення різноманітних завдань, включаючи оборону прибережної зони, патрулювання, боротьбу з підводними човнами та боротьбу з кораблями противника. На даний момент корвет «Гетьман Іван Мазепа» добудовується у Туреччині.

Тральщики: військовий корабель спеціального призначення, головним завданням якого є пошук, виявлення та знищення морських мін, а також проведення кораблів і суден за тралами через мінні загородження. Узагальнене поняття для типу кораблів протимінної оборони.

Патрульні катери: клас швидкохідних маломірних бойових кораблів, призначений для патрулювання, ескортування і виконання інших завдань в прибережних водах.

Артилерійські катери: клас швидкохідного маломірного бойового корабля, основною зброєю якого є артилерійські системи (ствольні, реактивні тощо). Кількість та калібр гармат, що встановлюються на таких катерах, залежать від його бойового призначення. Морські і річкові артилерійські катери призначені для ураження малих надводних кораблів, живої сили і техніки супротивника у прибережних морських, річних та озерних районах, несення патрульної служби. Артилерійські кораблі, як правило, мають на озброєнні 57-76-мм універсальні артилерійські установки і великокаліберні кулемети.

Середні десантні кораблі: призначені для перевезення військової техніки і особового складу, здатні здійснювати їх висадку на необладнане узбережжя.

Десантні катери: призначені для транспортування та висадки особового складу морського десанту на узбережжі, зайнятим противником при проведенні десантних операцій. Для самооборони і вогневої підтримки десанту вони мають артилерійське і кулеметне озброєння.

Допоміжні судна різного призначення.

Всі ці кораблі відіграють важливу роль у забезпеченні безпеки та оборони наших морських просторів.

45. Які перспективні проєкти розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України на найближчі роки?

На найближчі роки Сили оборони України планують реалізувати кілька перспективних проєктів для розвитку Військово-Морських Сил. Деякі з них включають:

Модернізація та поповнення корабельного складу: Україна збирається нарощувати корабельний склад свого флоту, розвиваючи його за трьома напрямками.

По-перше, це ракетні катери і корвети. Їх Україна отримає за рахунок закупівлі за кордоном і власного будівництва.

Іншим напрямком будуть тральщики, причому не тільки кораблі, але й роботизовані комплекси.

Третій напрям розвитку корабельного угруповання – патрульні кораблі «для захисту національних інтересів в мирний час».

Розвиток прибережного оборонного комплексу: важливим напрямком розвитку ВМС є створення та розвиток прибережного оборонного комплексу. Це включає будівництво берегових ракетних комплексів, артилерійських установок, радіолокаційних станцій та інших систем, які забезпечують контроль над узбережжям та безпеку морських комунікацій.

Розвиток морської авіації: Україна прагне зміцнити свою морську авіацію шляхом модернізації і придбання нових бойових літаків, вертольотів та безпілотних літальних апаратів. Це дозволить покращити здатність до розвідки, патрулювання, обстрілу морських та прибережних об'єктів, а також забезпечити підтримку сухопутних і морських операцій.

Ці проекти спрямовані на покращення бойових можливостей та ефективності ВМС ЗС України, забезпечення безпеки на морі та виконання завдань у сфері оборони.

46. Які проблеми стоять на шляху розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України та як їх планує вирішувати держава?

Розвиток ВМС ЗС України стикається з рядом проблем, але держава активно працює над їх вирішенням. Деякі з найбільш актуальних проблем включають:

Недостатнє фінансування: однією з основних проблем є недостатнє фінансування для розвитку ВМС. Держава планує збільшувати виділені кошти на потреби ВМС, зокрема на модернізацію та придбання нової техніки, зброї та обладнання.

Застаріла техніка: ВМС ЗС України необхідна модернізація та оновлення своєї техніки, оскільки значна частина їх обладнання є застарілою. Держава планує придбати нову сучасну техніку у країн-партнерів та будувати нові.

Недостатня інфраструктура: ВМС стикаються з проблемою недостатньої інфраструктури, зокрема відсутність сучасних баз і портів, необхідних для розгортання та обслуговування нової техніки. Держава планує розвивати інфраструктуру та будувати нові бази для підтримки військово-морських операцій.

Підготовка та кадри: розвиток ВМС потребує висококваліфікованого персоналу. Держава планує покращувати систему навчання та підготовки, залучати професійних викладачів та інструкторів, проводити спеціалізовані курси та навчальні програми із залученням фахівців армій НАТО.

Безпека та протидія загрозам: регіон Чорного та Азовського морів є складним з точки зору безпеки, зокрема через російську агресію. Держава планує зміцнювати обороноздатність ВМС, покращувати систему раннього попередження та реагування на загрози, забезпечувати безпеку українських вод.

Держава планує вирішувати ці проблеми шляхом вдосконалення законодавства, залучення інвестицій, співпраці з партнерами та розвитку власних потенціалів.

47. Які існують особливості підготовки військовослужбовців до ведення бойових дій в умовах гірського рельєфу?

Підготовка військовослужбовців до ведення військових дій в умовах гірського рельєфу включає спеціальну підготовку, щоб забезпечити їх ефективність та безпеку в таких складних умовах. Основні особливості підготовки включають:

Фізична підготовка: гірський рельєф вимагає від військовослужбовців високого рівня фізичної підготовки. Вони повинні мати витривалість, силу та гнучкість, щоб подолати висотні перешкоди, переносити важкі навантаження та працювати на великій висоті.

Навички альпінізму та скелелазіння: військовослужбовці повинні опанувати навички альпінізму та скелелазіння, оскільки гірський рельєф може включати круті схили, скелі та вершини. Вони повинні вміти використовувати спеціальне альпіністське обладнання для безпечного переміщення в горах.

Спеціальна підготовка до дій у високогір'ї: якщо дії військовослужбовців передбачають рух на великій висоти, вони повинні пройти спеціальну підготовку до високогірного клімату та адаптуватися до низького рівня кисню та інших умов, що виникають на висоті.

Тактична підготовка: військовослужбовці повинні навчитися ефективно використовувати гірський рельєф на свою користь. Вони мають навчитися переміщатися в гірському терені, використовувати природні вигоди для маскування та захисту, розташовувати пункти спостереження та контролю, а також проводити гірські бойові операції.

Підготовка військовослужбовців до ведення військових дій в гірському рельєфі забезпечує їх готовність до ефективної бойової роботи в таких складних умовах.

48. Які існують підрозділи, що займаються ліквідацією наслідків природних лих, техногенних катастроф та аварій?

У Силах оборони України існують підрозділи, які займаються ліквідацією наслідків природних лих, техногенних катастроф та аварій.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій: є структурою, яка забезпечує захист населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідацію надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж, пожежну та техногенну безпеки, діяльність аварійно-рятувальних служб. Вона має резерви, розташовані у різних регіонах країни, які можуть бути залучені до ліквідації наслідків лих, техногенних катастроф та аварій.

Підрозділи військ радіаційного, хімічного, біологічного захисту: ці підрозділи займаються розвідуванням та виявленням радіаційних, хімічних та біологічних загроз, а також проводять заходи щодо захисту від них. Вони беруть участь у ліквідації наслідків радіаційних аварій або хімічних викидів.

Підрозділи медичної служби: підрозділи медичної служби Сил оборони України готові до надання медичної допомоги під час ліквідації наслідків природних лих, техногенних катастроф та аварій. Вони залучаються до евакуації поранених, надання медичної допомоги постраждалим та ліквідації медичних наслідків надзвичайних ситуацій.

Інженерні війська: інженерні війська Сил оборони України володіють навичками технічного рятування та будівництва. Вони можуть бути залучені до ліквідації наслідків природних катастроф, відновлення комунікацій та інфраструктури, а також розмінування територій.

Авіація: військова авіація може бути залучена до проведення пошуково-рятувальних операцій, транспортування постраждалих та доставки допомоги в райони природних лих або аварій.

Ці підрозділи співпрацюють зі службами цивільного захисту та іншими відповідними організаціями для координації та ефективної ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

49. Які види зброї та військової техніки використовують Сили оборони України?

Сили оборони України використовують різні види зброї та військової техніки залежно від їх функціонального призначення і завдань, які вони мають виконувати.

Танки: СОУ використовуються різні типи танків, включаючи основні бойові танки, такі як Т-64, Т-72, Т-80, Leopard 1 і 2, Challenger 2 тощо.

Бронетехніка: бойові машини піхоти БМП-1 і 2, Bradley, бронетранспортери БТР-80, БТР-3 і 4, Stryker, LAV II, M113, броньовані автомобілі різного призначення та інші транспортні засоби.

Ракетні війська та артилерія: СОУ використовуються артилерійські системи різного калібру, включаючи самохідні гармати 2С3 «Акація», М109, реактивні системи залпового вогню БМ-21 «Град», HIMARS M142, M270 MLRS, мобільні артилерійські комплекси 2С22 «Богдана», Дана М2, тактичні ракетні комплекси Точка-У, Грім-2 тощо.

Зенітно-ракетні системи: використовуються для захисту від повітряних загроз і включають протиповітряні ракетні системи С-300, MIM-104 Patriot, IRIS-T SLM, зенітні гармати ЗУ-23-2, Gepard та інші системи ППО.

Повітряні сили: мають військові літаки, вертольоти та багатоцільові бойові літаки, які використовуються для надання підтримки на землі, бомбардування, ведення розвідки та винищення повітряних цілей: МіГ-29, Су-27, Су-25, Су-24МР, Ан-26, Іл-76, Мі-8, Мі-24 тощо.

Військово-морські сили: мають кораблі та катери різного призначення, які використовуються для оборони морських кордонів, забезпечення безпеки та проекції сили на морі.

Стрілецька зброя: воїни піхоти укомплектовані автоматичною зброєю, снайперськими гвинтівками, гранатометами та іншими видами стрілецького озброєння.

Безпілотні літальні апарати (дрони): використовуються для розвідки, надання підтримки на землі, ведення дистанційного наведення вогню та інших завдань.

Важливо зазначити, що це лише загальний перелік, і Сили оборони України мають й інші види зброї та військової техніки залежно від специфіки та потреб оборони країни.

50. Які види військової техніки виробляються в Україні?

Україна має розвинену військово-промислову базу і виробляє різноманітні види військової техніки. Наприклад:

Бойові танки: Україна виробляє бойові танки, зокрема моделі Т-64 та їх модернізовані версії, такі як Т-64БМ «Булат». Крім того, модернізуються танки Т-72. Також була розроблена модель нового танку БМ «Оплот».

Бойові броньовані машини: Україна виробляє броньовані транспортні машини (БТР), такі як БТР-3 та БТР-4, а також модернізує бойові машини піхоти (БМП), наприклад, БМП-1 та БМП-2.

Артилерійська техніка: Україна виготовляє різні види артилерійської техніки, включаючи самохідні артилерійські установки «Богдана», реактивні системи залпового вогню «Вільха» та протитанкові системи «Стугна-П».

Зенітно-ракетні системи: Україна проводить модернізацію та удосконалення зенітно-ракетних систем, включаючи системи «Бук», «Куб», «Тор» та інші.

Безпілотні літальні апарати (дрони): Україна розробляє та виробляє різні типи безпілотних літальних апаратів, включаючи розвідувальні, ударні тощо.

Важливо відзначити, що цей перелік не є вичерпним, адже військово-промисловий комплекс України продовжує розвиватись і розробляти нові види військової техніки.

51. Чи забезпечуються матеріальними ресурсами військові підрозділи Сил оборони України в повному обсязі?

Забезпечення матеріальними ресурсами військових підрозділів Сил оборони України – це комплексне питання, яке залежить від різних чинників, таких як бюджетні асигнування, наявність та доступність обладнання та зброї, логістична підтримка та інші чинники.

Українська влада та Міністерство оборони України прикладають максимальні зусилля щодо забезпечення військових підрозділів необхідними матеріальними ресурсами, включаючи зброю, техніку, спорядження, харчування, медичне обладнання тощо. Однак, іноді можуть існувати виклики та обмеження в забезпеченні повного обсягу матеріальних ресурсів через фінансові обмеження або інші об’єктивні чинники.

Забезпечення матеріальними ресурсами військових підрозділів є процесом, що вимагає постійного вдосконалення системи постачання, логістики та управління ресурсами. Уряд України та Міністерство оборони постійно вживають заходів щодо покращення системи забезпечення військових підрозділів для забезпечення їх потреб у матеріальних ресурсах.

52. Яку військову техніку та озброєння Сили оборони України використовують для оборонних та наступальних операцій в ході російсько-української війни?

Сили оборони України використовують різноманітну військову техніку та озброєння під час російсько-української війни. Наведемо деякі приклади:

Бронетанкова техніка: Україна експлуатує свої основні бойові танки, включаючи модифікації Т-64, Т-72, Т-80. Також використовуються танки БМ «Оплот» та Т-84. Використовується різноманітні броньовані бойові машини: БМП-2 та БМП-1, БТР-80 та БТР-70, а також БТР-4Е та БТР-3Е1.

Ракетно-артилерійське озброєння: на озброєнні СОУ стоїть значна кількість різних артилерійських систем 122 мм та 155 мм калібру – причіпні, колісні та гусеничні. Більшість із них з’явилася у СОУ після російського повномасштабного вторгнення: гаубиця М777, САУ «KRAB», гаубиці FH70, САУ PzH 2000, САУ М109 та інші.

Авіація: СОУ використовує свою авіацію для підтримки оборонних та наступальних операцій. Вона включає винищувачі МіГ-29 та Су-27, бойові вертольоти Мі-24 та Мі-8, а також багатофункціональні літаки Су-25 та Су-24.

Засоби ППО: для забезпечення захисту від повітряних атак використовуються системи протиповітряної оборони, зокрема ЗРК С-300, «Бук», «Тор», IRIS-T, NASAMS, SAMP-T, Patriot та інші системи.

Українські військові також використовують різні види стрілецької зброї, включаючи автомати, гвинтівки, гранатомети, снайперські гвинтівки та інші, які використовуються в наземних операціях.

Важливо відзначити, що українська військова техніка та озброєння постійно розвиваються, а в ході війни Україна також отримує підтримку та поставки військової техніки від партнерів, таких як США, Канада, Франція, Німеччина, Польща та інші країни.

53. Які види військової техніки використовуються для ведення ракетно-артилерійського вогню?

Для ведення ракетно-артилерійського вогню Сили оборони України використовують різноманітну військову техніку. Деякі з основних видів техніки, які використовуються для цих цілей, включають:

Артилерійські системи: серед артилерійських систем, які використовуються в Україні, можна виділити самохідні артилерійські установки, реактивні системи залпового вогню та інші. Наприклад, українська армія використовує САУ 2С3 «Акація», M109, «Krab» та ін., реактивні системи залпового вогню «Град», «Смерч», HIMARS M142, M270 MLRS тощо.

Ракетні комплекси: Україна має різні типи ракетних комплексів, які використовуються для ракетно-артилерійського вогню. Наприклад, тактичні ракетні комплекси Точка-У, Грім-2, які здатні вистрілювати керовані ракети на велику відстань.

Радіолокаційна та навігаційна техніка: для точного ведення вогню використовуються радіолокаційні станції, які допомагають визначати координати цілей та коригувати вогонь. Також використовуються системи навігації та контролю, які забезпечують точність установки артилерійських систем та націлювання ракет.

Авіація: військова авіація також використовується для підтримки ракетно-артилерійських операцій. Літаки та вертольоти здійснюють розвідку, навігацію та наносять удари по цілях на землі.

Варто відзначити, що це лише деякі зразки військової техніки, що використовується Силами оборони України для ведення ракетно-артилерійського вогню. Існують інші типи техніки та систем, які також використовуються залежно від конкретних завдань та потреб бойових операцій.

54. Як впливає на результативність бойових дій ефективність використання підрозділів ракетних військ і артилерії?

Ефективність використання підрозділів ракетних військ і артилерії (РВіА) має велике значення для результативності бойових дій. Підрозділи РВіА використовуються для нанесення ударів по ворожим цілям, забезпечення підтримки вогнем військ на фронті, а також для оборони власних позицій.

Основні чинники, які впливають на результативність ракетно-артилерійських підрозділів, включають:

Точність вогню: розрахунки та оператори ракетно-артилерійської техніки повинні мати високу точність при визначенні координат цілей і налаштуванні вогню. Використання сучасних систем наведення та спостереження допомагає досягти високої точності вогню.

Швидкість реакції: ракетно-артилерійські підрозділи повинні мати здатність швидко реагувати на змінну бойову обстановку. Швидке виявлення цілей, розгортання артилерійської техніки і надання вогневої підтримки відіграють важливу роль у бойових діях.

Координація з іншими військовими підрозділами: ракетно-артилерійські підрозділи повинні ефективно співпрацювати з іншими військовими підрозділами, такими як інженерні війська, танкові та

механізовані підрозділи тощо. Це дозволяє виконувати спільні операції та забезпечує синхронізацію вогню.

Використання сучасної техніки і технологій: використання сучасних ракетно-артилерійських систем, які мають високу точність, дальність стрільби та можливості швидкого переключення між цілями, значно підвищує результативність вогню. Також використання автоматизованих систем управління вогнем допомагає ефективно керувати вогнем з високою точністю.

Це лише кілька аспектів, які впливають на результативність ракетно-артилерійських підрозділів. Результативність вогню залежить від багатьох чинників, і вирішення їх ефективності є постійним завданням для військових командувань і фахівців.

55. Які технічні можливості у Сил оборони України для ураження ворожих цілей в глибокому тилу супротивника?

Сили оборони України мають різні технічні можливості для ураження дальніх цілей в глибокому тилу супротивника. Деякі з цих засобів включають:

Ракетні війська та артилерія: Україна має сучасні ракетно-артилерійські системи, такі як самохідні артилерійські установки, реактивні системи залпового вогню та велика кількість артилерійських гармат різного калібру. Ці системи можуть вести вогонь на великі відстані та уражати цілі в глибокому тилу супротивника на дальність до 100 км.

Повітряні сили України мають штурмовики та бомбардувальники, які можуть здійснювати удари на значні відстані. Вони використовуються для ураження дальніх цілей, таких як важливі військові об'єкти, комунікаційні вузли, військові бази та інфраструктуру супротивника.

Варто зауважити, що конкретні технічні можливості для ураження дальніх цілей у глибокому тилу супротивника можуть змінюватися залежно від рівня розвитку та наявності спеціалізованої військової техніки. Зазвичай ці можливості залежать від фінансування, технологічного потенціалу та стратегічних потреб країни.

56. Які інноваційні технології використовуються Силами оборони України для забезпечення бойових дій та підвищення ефективності дій на фронті?

Силами оборони України активно використовуються різні інноваційні технології для забезпечення бойових дій та підвищення ефективності дій на фронті. Ось деякі з них:

Безпілотні літальні апарати (БпЛА): безпілотні літальні апарати використовуються для спостереження, розвідки, пошуку цілей та здійснення ударів по противнику. Вони дозволяють здійснювати моніторинг території, отримувати важливу інформацію про розташування противника та забезпечувати командування важливими даними для прийняття рішень.

Кібербезпека: у зв'язку з розвитком цифрових технологій, кібербезпека стає все важливішою. Сили оборони України використовують інноваційні кіберзаходи для захисту важливої інформації, інфраструктури та комунікаційних систем від кібератак противника.

Електронна війна: Силами оборони України використовуються різноманітні електронні системи для перешкоджання ворожим комунікаціям, радіолокації, навігації та іншим електронним системам противника. Це дозволяє знижувати ефективність ворожих дій та забезпечувати перевагу в електронному просторі.

Аналітика та обробка даних: великі обсяги даних, що надходять з різних джерел, вимагають використання розумної аналітики та обробки даних для отримання цінної інформації. Аналітичні системи та інтелектуальні алгоритми допомагають зрозуміти складні залежності та тренди, що відбуваються на фронті, та забезпечують більш ефективне прийняття рішень.

Високоточна зброя: застосування високоточної зброї дозволяє здійснювати точні удари по цілях противника, мінімізувати побічні збитки та максимально знизити ризик для мирного населення. Високоточні ракетні системи та артилерія використовуються для наступальних дій та захисту власних позицій.

Ці технології сприяють підвищенню ефективності Сил оборони України та допомагають забезпечити кращу оборону України в умовах сучасного бойового середовища.

57. Які види транспорту використовуються для переміщення військовослужбовців та військових вантажів?

Для переміщення військовослужбовців та військових вантажів Сили оборони України використовують різні види транспорту, як військового, так і цивільного:

Автомобільна військова техніка – військові автомобілі всіх видів, гусеничні і колісні тягачі, транспортери-тягачі, трактори, причепи, напівпричепи, рухомі засоби ремонту й евакуації, що забезпечують повсякденну діяльність Збройних Сил.

Військово-транспортна авіація або транспортна авіація – один з видів військової авіації ПС, призначена для перевезення військ, здійснення маневру військ повітрям, доставки озброєння, боєприпасів, пального, продовольства та інших матеріальних засобів, евакуації поранених і хворих.

Крім того, Силами оборони України активно використовується *залізничний транспорт*.

Цей військовий та цивільний транспорт дозволяють ефективно переміщувати військовослужбовців, військову техніку, боєприпаси та інше обладнання на потрібні відстані та у різні райони.

58. Які основні структурні підрозділи Повітряних Сил Збройних Сил України?

Основні структурні підрозділи Повітряних Сил ЗС України включають:

Повітряні командування: командне управління, яке відповідає за планування, координацію та контроль над усіма авіаційними підрозділами. Воно включає такі підрозділи, як командування авіації, командування зенітно-ракетних військ, командування радіотехнічних військ, командування авіаційного зв'язку та інші.

Авіаційні військові частини: вони складають основну бойову силу Повітряних Сил ЗС України і включають в себе різні типи авіації, такі як винищувачі, бомбардувальники, транспортні літаки, вертольоти тощо. Ці частини забезпечують виконання завдань з повітряного бою, перевезення військового персоналу та вантажів, проведення розвідки та інші.

Авіаційні бази: це військові об'єкти, які служать як бази для розташування та забезпечення авіаційних підрозділів. На авіабазах розташовуються злітно-посадкові смуги, ангари для техніки та приміщення для льотного та інженерно-технічного складу, адміністративні та побутові будівлі, засоби технічного обслуговування, а також системи безпеки та захисту.

Радіотехнічні підрозділи: вони включають радіолокаційні станції, які забезпечують контроль та спостереження в повітряному просторі, виявлення цілей, ведення навігації та надання інформації про повітряну обстановку.

Підрозділи зенітно-ракетних військ: це підрозділи, які забезпечують оборону повітряного простору України. Вони включають зенітно-ракетні війська, які використовують зенітні ракетні комплекси для захисту від повітряних загроз, а також радіотехнічні підрозділи, які займаються виявленням та слідкуванням за повітряними об'єктами.

Ці та інші структурні підрозділи спільно працюють для забезпечення ефективної діяльності Повітряних Сил ЗС України, забезпечення безпеки повітряного простору та виконання різноманітних бойових завдань.

59. Які існують військові літаки в складі Повітряних Сил Збройних Сил України?

Повітряні сили Збройних Сил України – одна з головних складових бойового потенціалу ЗС України. Цей високоманеврений вид ЗС України призначений для охорони та оборони повітряного простору держави, особливо важливих та стратегічних державних об'єктів, ураження з повітря об'єктів противника, авіаційної підтримки своїх військ (сил), висадки повітряних десантів, повітряного перевезення військ і матеріальних засобів та ведення повітряної розвідки.

В складі Повітряних Сил ЗС України використовують різні типи військових літаків.

Винищувачі: призначені для знищення літаків і безпілотних засобів противника у повітрі. Може також виконувати завдання щодо ураження наземних (морських) цілей та повітряної розвідки. Основним видом бойових дій винищувача є повітряний бій. В Україні використовуються такі типи винищувачів, як Су-27, МіГ-29 різних модифікацій.

Штурмовики: призначені для безпосередньої авіаційної підтримки сухопутних військ на полі бою з використанням ракетно-гарматного, бомбового, касетного озброєння, інших боєприпасів. У складі Повітряних Сил ЗС України для таких цілей використовуються фронтові бомбардувальники Су-24М та штурмовики Су-25.

Розвідувальні літаки: призначені для ведення повітряної розвідки. Частина літальних апаратів розвідувальної авіації може нести певні типи

озброєнь і здатна знищувати виявлені особливо важливі цілі. У складі Повітряних Сил ЗС України використовуються розвідувальні літаки Су-24МР та Ан-30Б.

Військово-транспортні літаки: призначені для десантування повітряних десантів, перевезення військ, доставки озброєння, боєприпасів, ракет, пального, продовольства та інших матеріальних засобів, евакуації поранених і хворих. У складі Повітряних Сил ЗС України використовуються літаки: Ан-26, Ан-70 та Іл-76.

Навчально-тренувальні літаки: призначені для початкової льотної підготовки. Вони мають обмежене озброєння, необхідне для початкового навчання прийомам застосування зброї. Основним призначенням цього типу літаків є підготовка, навчання та удосконалення навичок пілотів та членів екіпажу у виконанні польотних завдань та інших функцій покладених на літальний апарат, насамперед в польоті у повітрі. У складі Повітряних Сил ЗС України використовуються наступні навчально-тренувальні літаки: Л-39 та ХАЗ-30.

Вертольоти: вертольоти використовуються для проведення повітряних операцій, включаючи транспортування військових підрозділів, проведення вогневої підтримки та медичну евакуацію. У складі Військово-Повітряних Сил України знаходяться вертольоти Мі-8 та Мі-2.

Безпілотні літальні апарати (скор. БпЛА або дрон) – літальний апарат, який може злітати, здійснювати політ і сідати без фізичної присутності пілота на його борту. БпЛА повсюдно застосовуються у військовій справі, насамперед для ведення повітряної розвідки – як тактичної, так і стратегічної. Також використовуються для коригування вогневих ударів по наземних цілях, як ударні та дрони-камікадзе.

60. Як Сили оборони України використовують безпілотні літальні апарати для спостереженням за противником та контролю прифронтової території?

Сили оборони України активно використовують безпілотні літальні апарати (дрони) для спостереження за противником та контролю прифронтової території в ході російсько-української війни. Безпілотні літальні апарати забезпечують значний внесок у розвідку, надаючи важливу інформацію для прийняття рішень та планування операцій.

Основні функції безпілотних літальних апаратів включають:

Спостереження та розвідку: дрони здатні здійснювати зйомку з повітря, що дозволяє отримувати високоякісні зображення та відео з висоти. Вони можуть надавати розширену обстановку про рухи противника, розташування військових об'єктів, а також виявляти потенційні загрози на прифронтовій території. Безпілотні літальні апарати використовуються для збору розвідувальної інформації шляхом проникнення на ворожу територію. Вони здатні виявляти розташування противника, ідентифікувати техніку, зброю та інші об'єкти, а також вести спостереження за їх рухом та діями.

Контроль над територією: безпілотні апарати можуть бути використані для контролю за прифронтовою територією, перевірки патрульних маршрутів та виявлення можливих загроз. Вони допомагають виявити незаконні перетини кордону, контрабанду та інші

негативні явища, що сприяє підтриманню безпеки на контрольованих територіях.

Координація бойових дій: БпЛА забезпечують зв'язок між командирами та бійцями на полі бою, передаючи важливу інформацію та інструкції в реальному часі. Вони допомагають координувати дії різних підрозділів та забезпечують більшу ефективність управління військами.

Безпілотні літальні апарати відіграють важливу роль у підвищенні бойової ефективності та безпеки Сил оборони України в ході російсько-української війни, допомагаючи забезпечити розвідку, контроль території та координацію бойових дій.

61. Які є переваги та недоліки використання дронів Силами оборони України?

Використання дронів Силами оборони України має ряд переваг і недоліків. Ось деякі з них:

Переваги:

Спостереження та розвідка: дрони забезпечують здатність до високоточного спостереження і збору розвідувальної інформації, що дозволяє Силам оборони України отримувати цінні дані про розташування противника, рухи військ, стан об'єктів і територій.

Атака та ударна сила: дрони можуть бути озброєні зброєю, такою як ракети або кумулятивні боєприпаси, гранати, міни і використовуватися для проведення точних атак на ворожі цілі, знижуючи ризик для власних військ.

Швидкість та маневреність: дрони можуть оперативно реагувати на зміни в бойовій ситуації, швидко пересуватися до потрібного району та виконувати завдання.

Зниження ризиків для життя військових: використання дронів дозволяє уникнути посилання людей в небезпечні зони і зменшити

загрозу для життя військових під час виконання розвідувальних або бойових завдань.

Недоліки:

Залежність від технічних систем: ефективне використання дронів вимагає наявності надійної і функціонуючої технічної інфраструктури, такої як зв'язок, навігаційні системи та підтримка енергопостачання. Відсутність цих систем або їх вразливість може обмежити ефективність дронів.

Вразливість до протидії: дрони піддаються ризику збиття або перехоплення противником.

Обмежена продуктивність в умовах поганої погоди: погані погодні умови, такі як сильний вітер, дощ або туман, можуть обмежувати можливості дронів і негативно впливати на якість спостережень або точність атак.

Вартість та обслуговування: дрони та їх устаткування можуть бути високовартістні, а також вимагати складних систем технічного обслуговування та підтримки.

Необхідно враховувати, що швидкий технологічний прогрес може впливати на ці переваги та недоліки, а також, що кожен воєнний конфлікт має свої специфічні особливості, які можуть впливати на ефективність дронів.

62. Які бойові вертольоти входять до складу Сил оборони України та як вони використовуються в у бойових діях?

СОУ використовують різні типи бойових вертольотів, які використовуються в зоні бойових дій. Основні вертольоти, що використовуються українськими військовими, включають наступні моделі та їх модифікації:

Мі-24: цей вертоліт, також відомий як «крокодил», є атакуючим вертольотом. Він здатний нести велике озброєння, включаючи ракети,

кулемети та гармати. Мі-24 використовується для підтримки бойових операцій, а також для ведення атак на наземні цілі.

Мі-8 та Мі-17: ці вертольоти в основному використовуються як транспортні та десантні вертольоти. Вони забезпечують перевезення військових підрозділів, доставку матеріально-технічних ресурсів та медичну евакуацію. Мі-8 і Мі-17 також можуть застосовуватись, як ударні.

Мі-2: це легкий багатоцільовий вертоліт, що використовується для розвідки, нагляду та зв'язку. Він може бути озброєний кулеметами і навісними гранатометами.

Британські Westland WS-61 Sea King та американські UH-60 Black Hawk: тактичні багатоцільові вертольоти. Вони призначені для перевезення особового складу та різних військових вантажів, а також евакуації поранених та транспортування великогабаритних вантажів. Крім того, вони використовуються Силами спеціальних операцій ЗС України.

Ці бойові та багатоцільові вертольоти використовуються в зоні бойових дій для різних цілей. Вони забезпечують підтримку бойових операцій, проводять розвідку, десантування військових підрозділів, транспортування важкого озброєння та матеріально-технічних ресурсів, а також для медичної евакуації поранених.

63. Які види підрозділів забезпечують підтримку бойових дій Сил оборони України?

Силами оборони України використовуються різні види підрозділів, які забезпечують підтримку бойових дій. Наприклад:

Підрозділи інженерних військ: інженерні війська виконують завдання, пов'язані з інженерним забезпеченням бойових дій. Вони займаються підготовкою і облаштуванням оборонних споруд, мінуванням та розмінуванням місцевості та об’єктів, розвідуванням і руйнуванням об'єктів противника, переправою військ через перешкоди тощо.

Підрозділи зв'язку: підрозділи зв'язку забезпечують зв'язок між різними військовими частинами та командуванням. Вони використовують різні засоби зв'язку для передачі інформації та команд, такі як радіостанції, телефонні мережі, комп'ютерні системи, системи космічного зв’язку тощо.

Медичні підрозділи: медичні підрозділи забезпечують медичну допомогу пораненим та хворим військовослужбовцям. Вони здійснюють евакуацію поранених з поля бою, надають екстрену медичну допомогу, проводять хірургічні операції та реабілітаційні заходи.

Підрозділи технічного забезпечення: підрозділи технічного забезпечення займаються обслуговуванням, ремонтом та відновленням бойової техніки, зброї та іншого військового обладнання. Вони забезпечують готовність техніки до бойових дій, виконують ремонтні роботи та здійснюють технічне забезпечення військових частин.

Підрозділи тилового забезпечення: призначені для забезпечення бойових дій шляхом проведення комплексу заходів, спрямованих на задоволення матеріальних, транспортних, побутових та інших потреб військ (сил) з метою підтримання їх у бойовій готовності для ведення бойових дій чи вирішення повсякденних завдань.

Це лише деякі з підрозділів, які залучаються до підтримки бойових дій. Українські Сили оборони використовують широкий спектр підрозділів для ефективного ведення бойових операцій.

64. Що таке Військова служба правопорядку?

Військова служба правопорядку (ВСП) у Збройних Силах України – спеціальне правоохоронне формування у складі ЗС України, призначене для забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед

військовослужбовців ЗС України у місцях дислокації військових частин, у військових навчальних закладах, установах та організаціях, військових містечках, на вулицях і в громадських місцях; для запобігання злочинам, іншим правопорушенням у ЗС України, їх припинення; для захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів військовослужбовців, військовозобов'язаних під час проходження ними зборів, працівників ЗС України, а також для захисту майна Збройних Сил від розкрадання та інших протиправних посягань, а так само для участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам на військових об'єктах.

Діяльність ВСП переважно в тіні, але насправді вона виконує надважливі завдання у збройних силах. Під час воєнного стану, окрім своїх основних функцій:

забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців ЗС України у місцях дислокації військових частин та установ;

запобігання кримінальним та іншим правопорушенням у ЗС і їх припинення;

захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів військовослужбовців, військовозобов'язаних під час проходження ними зборів, працівників ЗС, а також для захисту майна ЗС від розкрадання та інших протиправних посягань;

участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам на військових об'єктах,

на Військову службу правопорядку додатково покладаються завдання щодо:

участі у боротьбі з ворожими диверсійно-розвідувальними групами на території України;

організації збору, супроводження та охорони військовополонених з місць (місцевостей), де вони утримуються після взяття їх в полон, до таборів для тримання військовополонених або дільниць для тримання військовополонених;

поводження з військовополоненими в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

забезпечення дотримання комендантської години в гарнізонах;

охорони військових об'єктів, військових містечок та їх населення, сприяння його евакуації;

відновлення та підтримання порядку і дисципліни у військових частинах;

контролю за рухом транспортних засобів і перевезенням вантажів ЗС.

65. Які підрозділи забезпечують кібербезпеку у Силах оборони України?

Війська зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України – спеціальні війська ЗС України, призначені для забезпечення функціонування системи зв'язку та інформаційних систем, систем бойового управління та оповіщення, їх нарощування в мирний час, особливий період, в умовах надзвичайного та воєнного стану з метою вирішення завдань забезпечення управління військами (силами) ЗС України, а також здійснення заходів функціонування національної системи кібербезпеки України.

Метою діяльності кіберсил ЗС України є захист суверенітету держави та відсіч збройної агресії в кіберпросторі, проведення оборонних і наступальних операцій у кіберпросторі.

Основними функціями кібервійськ є:

ведення кіберрозвідки, кібердорозвідки;

планування та проведення оборонних і наступальних кібероперацій (операцій у кіберпросторі);

підтримка інформаційних, психологічних операцій у кіберпросторі;

організація виконання в межах компетенції заходів з підготовки держави до відбиття воєнної агресії в кіберпросторі (кібероборони), координація виконання завдань з підготовки до кібероборони органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та іншими складовими сил оборони.

66. Які сучасні системи зв'язку та розвідки використовують Сили оборони України?

Сили оборони України використовують різноманітні сучасні системи зв'язку та розвідки для забезпечення комунікацій та збору інформації. Деякі з них включають:

Системи зв'язку: СОУ використовують сучасні системи радіозв'язку, включаючи цифрові радіостанції, супутникові комунікаційні системи та широкосмугові мережі зв'язку. Ці системи забезпечують надійний обмін інформацією між різними військовими підрозділами та командними пунктами.

Збір розвідувальної інформації: СОУ використовують сучасні системи розвідки, такі як безпілотні літальні апарати, супутникові розвідувальні системи, а також радіоелектронні системи розвідки. Ці системи дозволяють здійснювати збір інформації про розташування противника, його рухи та дії.

Автоматизовані системи управління: СОУ використовують сучасні автоматизовані системи управління для керування військовими операціями. Ці системи дозволяють централізовано керувати розгортанням сил та координувати дії на полі бою.

Кібербезпека: СОУ також звертають особливу увагу на захист власних систем зв'язку та розвідки від кібератак та кібершпигунства. Застосування сучасних систем кіберзахисту допомагає запобігати несанкціонованому доступу до важливих інформаційних ресурсів.

Ці сучасні системи зв'язку та розвідки сприяють покращенню здатностей Сил оборони України у забезпеченні комунікацій та забезпеченні достовірної інформації для прийняття ефективних рішень у бойових умовах.

67. Які види радіоелектронної боротьби використовуються Силами оборони України для забезпечення безпеки комунікацій та захисту від електронного впливу противника?

Радіоелектронна боротьба – це сукупність взаємозв’язаних за метою, завданнями, місцем і часом заходів та дій військ з виявлення систем та засобів управління військами та зброєю противника, їх вогневого ураження, захоплення (виведення зі строю) та

радіоелектронного подавлення і протидії технічним засобам розвідки противника, а також радіоелектронного захисту своїх систем та засобів управління військами та зброєю.

Основними завданнями РЕБ є: дезорганізація управління військами противника; зниження ефективності ведення розвідки і застосування зброї та бойової техніки противника; забезпечення надійної роботи систем і засобів управління своїми військами та зброєю.

Складовими частинами РЕБ є: розвідка радіоелектронних засобів противника; ураження, виведення зі строю пунктів управління та інших радіоелектронних об’єктів; радіоелектронне подавлення систем і засобів управління та розвідки; радіоелектронний захист засобів розвідки і систем управління своїми військами та зброєю; протидія технічним засобам розвідки противника.

Силами оборони України використовуються різні види радіоелектронної боротьби для забезпечення безпеки комунікацій та захисту від електронного впливу противника. Деякі з них включають:

Перешкоджання: Силами оборони України використовуються системи радіоелектронного перешкоджання, які спрямовані на заваду роботі електронних пристроїв противника. Це включає перехоплення, спотворення або блокування радіосигналів, що використовуються противником для комунікацій, навігації чи інших цілей.

Захист від електронного впливу: Силами оборони України використовуються системи радіоелектронного захисту, які дозволяють виявляти, аналізувати та нейтралізувати можливі загрози з боку електронного впливу противника. Це може включати захист від електронного вторгнення, зламу комунікаційних систем, перехоплення інформації та інших електронних загроз.

Розвідка та контррозвідка: СОУ використовуються спеціальні засоби радіоелектронної розвідки та контррозвідки для виявлення і

аналізу діяльності противника в електромагнітному спектрі. Це дозволяє отримувати інформацію про противника, виявляти можливі загрози та приймати відповідні заходи для їх нейтралізації.

Захист комунікацій: СОУ використовуються шифрувальні системи та інші технічні засоби для захисту комунікаційних мереж від несанкціонованого доступу та перехоплення противником. Це забезпечує конфіденційність, цілісність та доступність комунікаційних засобів у складних умовах бойових дій.

Ці види радіоелектронної боротьби допомагають Силам оборони України забезпечувати безпеку комунікацій та ефективно опікуватися електронним впливом противника під час бойових дій.

68. Які принципи лежать в основі ведення інформаційної війни з боку Сил оборони України?

У веденні інформаційної війни Сили оборони України керуються деякими основними принципами:

Інформаційна прозорість: Сили оборони України прагнуть забезпечити прозорість інформації щодо своїх дій та подій, пов'язаних із відбиттям російської агресії. Це включає розповсюдження достовірної інформації про військові операції, втрати, досягнення та інші аспекти діяльності.

Контрінформація: СОУ використовують різні методи та засоби для виявлення, розкриття та протидії дезінформації, фейкам та пропаганді противника. Це може включати аналіз інформаційних джерел, розпізнавання дезінформаційних кампаній та активне спростування неправдивих тверджень.

Психологічна війна: Сили оборони України використовують методи психологічної війни для впливу на мотивацію, психологічний стан та рішення противника. Це може включати використання пропаганди, психологічних впливів на командування та бойовий дух солдатів.

Захист інформації: командування СОУ приділяють велику увагу захисту своїх власних інформаційних ресурсів від кібератак, витоків даних та інших загроз. Забезпечення кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації є важливим аспектом ведення інформаційної війни.

Ці принципи спрямовані на забезпечення ефективного ведення інформаційної війни з боку Сил оборони України та підтримку високої бойової готовності та морального духу військових підрозділів.

69. Які є плани Сил оборони України на майбутнє стосовно модернізації зброї та техніки для забезпечення кращої оборони України?

Плани Сил оборони України на майбутнє стосовно модернізації зброї та техніки включають кілька основних напрямків. Основна мета полягає в підвищенні ефективності та бойових можливостей українських військ. Деякі з цих напрямків включають наступне:

Модернізація бронетанкової техніки: наприклад, Силами оборони України планується продовження модернізації наявних танків, таких як Т-64, Т-72, Т-84, щоб підвищити їх бойові характеристики та забезпечити їх сумісність з передовими системами управління вогнем.

Розвиток безпілотних літальних апаратів (БпЛА): Україна активно працює над розвитком та впровадженням власних безпілотних літальних апаратів для розвідки, наведення вогню та бойової підтримки. Це включає розробку та виробництво власних БпЛА, а також співпрацю з іноземними партнерами.

Підвищення кібербезпеки: Україна приділяє велику увагу захисту своїх інформаційних систем та інфраструктури від кібератак. Плани передбачають розвиток кіберзахисту, підвищення кіберздатності та забезпечення відповідних технічних та людських ресурсів для захисту критичних систем.

Впровадження нових технологій: Силами оборони України розглядаються плани щодо нарощування впровадження передових технологій, таких як штучний інтелект, аналітика даних та автоматизовані системи управління, для покращення оперативного прийняття рішень та ефективності ведення бойових дій.

Забезпечення високоякісного тренування та навчання: плани передбачають розвиток та модернізацію навчально-тренувальних центрів та інфраструктури для підготовки військовослужбовців. Це включає використання симуляторів, віртуальної реальності та інших сучасних засобів для підвищення рівня підготовки та ефективності військових сил.

Важливо зазначити, що конкретні плани та їх реалізація можуть змінюватися в залежності від обставин, бюджетних можливостей та стратегічних потреб Сил оборони України.

70. Які вимоги висуваються до військового обладнання та зброї, які використовують Сили оборони України?

Вимоги до військового обладнання та зброї, які використовуються Силами оборони України, зазвичай визначаються на основі потреб та завдань, які повинні бути виконані. Основні вимоги можуть включати такі аспекти:

Функціональність: військове обладнання та зброя повинні виконувати свої функції ефективно та надійно. Вони мають бути придатними для ведення бойових дій, забезпечення оборони та наступальних операцій, а також виконання інших завдань, які можуть виникати.

Технічні характеристики: військове обладнання та зброя повинні мати необхідні технічні характеристики, такі як максимальна швидкість, дальність стрільби, точність, міцність, маневреність тощо. Вони повинні відповідати вимогам бойових умов та забезпечувати ефективність у бойових ситуаціях.

Безпека та захист: військове обладнання та зброя повинні забезпечувати безпеку операторів та військовослужбовців. Вони мають мати системи захисту від ворожих ударів, захист від збоїв та вразливостей, а також мінімізувати ризик непередбачених ситуацій.

Сумісність та інтеграція: військове обладнання та зброя повинні бути сумісними з існуючими та перспективними системами та засобами комунікації, зв'язку, розвідки та управління. Це дозволяє забезпечити координацію дій між різними військовими підрозділами та забезпечити ефективне використання військового потенціалу.

Легкість експлуатації та обслуговування: військове обладнання та зброя повинні бути зручними у використанні та обслуговуванні. Вони мають мати необхідну документацію, навчальні програми, запасні частини та сервісну підтримку, щоб забезпечити їх тривалу та ефективну роботу.

Це лише загальні вимоги, а конкретні вимоги до військового обладнання та зброї можуть варіюватись залежно від конкретних потреб та стратегічних завдань Сил оборони України.

71. Які ресурси Сил оборони України використовуються для забезпечення бойових дій?

Для забезпечення бойових дій Силами оборони України використовуються різні ресурси, включаючи людські, матеріальні та фінансові ресурси.

Людські ресурси: у Силах оборони України служать велика кількість військовослужбовців, які проходять військову підготовку та беруть участь у бойових операціях. Вони складають основу для виконання різних завдань, включаючи бойові операції, командування, логістику, медичне обслуговування та багато іншого.

Матеріальні ресурси: Силами оборони України використовуються різні види матеріальних ресурсів, включаючи військову техніку,

озброєння, боєприпаси, комунікаційні засоби, спеціальне обладнання, медичні засоби та багато іншого. Ці ресурси допомагають забезпечувати ефективність та успішність бойових дій.

Фінансові ресурси: для забезпечення бойових дій Силам оборони України потрібні значні фінансові ресурси. Вони використовуються для закупівлі та обслуговування військової техніки та озброєння, проведення військової підготовки, забезпечення життєдіяльності військових підрозділів, утримання військових баз та інфраструктури, медичного обслуговування, розвитку та модернізації зброї і техніки, інформаційної та кібернетичної безпеки та іншого.

Використання цих ресурсів відбувається в рамках визначених стратегій та планів, які спрямовані на ефективне забезпечення бойових дій та захисту національної безпеки України.

72. Які види зброї та техніки використовуються Силами оборони України для знищення ворожої бронетанкової техніки?

Для знищення ворожої бронетанкової техніки Сили оборони України використовують різні види зброї та техніки. Основні засоби, які задіюються в цих операціях, включають:

Ракетні війська і артилерія: артилерія, включаючи гаубиці та гармати, може бути задіяна для знищення бронетанкової техніки. Артилерійські снаряди з протитанковим зарядом здатні пробити броню та завдати значних пошкоджень ворожим танкам і бронетранспортерам.

Протитанкові ракетні комплекси (ПТРК): ПТРК, такі як вітчизняні «Стугна», отримані СОУ від наших партнерів протитанкові засоби FGM-148 Javelin, Panzerfaust 3, Matador та багато інших, є ефективними засобами для знищення бронетанкової техніки. За їх допомогою українські військові успішно знищують ворожу бронетехніку.

Бойова авіація: військові літаки Су-25, Су-24, вертольоти Мі-24, є ефективними засобами для знищення бронетанкової техніки. Вони

здатні використовувати бомби, ракети та гармати для ураження ворожих танків та бронетранспортерів.

Протитанкові міни: протитанкові міни використовуються для створення перешкод та знищення бронетанкової техніки. Вони закладаються на дорогах, у полях або на потенційних маршрутах руху ворожої бронетехніки.

Це лише кілька прикладів засобів, які використовуються Силами оборони України для знищення ворожої бронетанкової техніки. У залежності від конкретних ситуацій та потреб на полі бою, можуть бути задіяні інші види озброєння та техніки.

73. Які види озброєння та військової техніки є найбільш ефективними в умовах ведення бойових дій на сьогоднішній день?

На сьогоднішній день, ведення бойових дій вимагає використання широкого спектру озброєння та техніки, щоб відповісти на різноманітні загрози та завдання. Однак, деякі види озброєння та техніки показали свою ефективність в умовах сучасних конфліктів. Деякі з них включають:

Сучасна артилерія: сучасні ракетно-артилерійські системи M142 HIMARS, MLRS M270, САУ Caesar, САУ Panzerhaubitze 2000, гаубиці M777 та багато інших, які мають високу точність та вогневу потужність, є ефективними засобами для придушення вогню противника, підтримки ударних операцій та захисту власних військових об'єктів.

Протитанкові ракетні системи (ПТРК): модернізовані та передові ПТРК, такі як «Джавелін» чи «Стугна», є ефективними засобами для нейтралізації бронетехніки противника. Вони мають високу пробивну здатність та точність стрільби.

Безпілотні літальні апарати (БпЛА): БпЛА використовуються для здійснення розвідки, наведення ударів та здійснення ситуаційного управління. Вони забезпечують військовим можливість отримувати

інформацію у реальному часі про положення противника та моніторинг територій.

Сучасні системи ППО: ППО включає в себе засоби для виявлення, відстеження та знищення ворожої авіації та ракетних загроз. Системи ППО, такі як зенітно-ракетні комплекси Patriot, NASAMS, IRIS-T та інші, мають високу мобільність та здатність до швидкого реагування на загрози.

Кіберзброя: загрози в кіберпросторі стають все більш важливим аспектом сучасної військової діяльності. Кіберзброя включає в себе комп'ютерні атаки, розвідку та захист від них. Вона може бути використана для руйнування комунікаційних систем противника, здобуття розвідувальної інформації та забезпечення кібербезпеки.

Ці технології та озброєння стають все більш важливими для успішного ведення бойових дій у сучасному військовому середовищі. Проте, ефективність їх використання залежить від відповідної підготовки, координації та інтеграції з іншими складовими силами оборони.

74. Які проблеми забезпечення Сил оборони України наразі існують, та як їх планується вирішувати?

Існують деякі проблеми забезпечення Сил оборони України, які виникають у контексті забезпечення бойової готовності та ефективності дій. Основні проблеми включають:

Фінансування: враховуючи гостроту економічної ситуації в Україні у період війни, однією з основних проблем є обмеженість фінансування з боку держави для потреб Сил оборони. Недостатні видатки під час війни можуть обмежувати можливості модернізації, закупівлі нової техніки та озброєння, а також підвищення рівня професійної підготовки військовослужбовців. Україна постійно збільшує видатки на оборону та залучає міжнародну допомогу для забезпечення необхідних ресурсів.

Стан техніки: існують певні проблеми зі старінням та відсутністю модернізації деяких видів техніки та озброєння в Силах оборони. Це

може обмежувати їхню бойову ефективність та здатність виконувати завдання на сучасному полі бою. Україна намагається проводити активну модернізацію техніки та залучає закордонних партнерів для отримання нових технологій та зброї.

Кадрові питання: забезпечення достатньої кількості кваліфікованих кадрів є важливим аспектом. Сили оборони України потребують постійного підвищення рівня професійної підготовки військових та забезпечення їх мотивації і задоволеності від служби. Навіть в ході війни, Україна проводить реформи в сфері військової освіти та набору, щоб покращити якість і кількість військовослужбовців.

Кібербезпека: з огляду на зростаючу роль кіберпростору у сучасних збройних конфліктах, забезпечення кібербезпеки стає все більш важливим завданням. Сили оборони України розвивають власні кіберзахисні здатності та співпрацю з партнерами з метою захисту критично важливої інформації та інфраструктури.

Корупція: корупція є проблемою, яка може негативно впливати на ефективність забезпечення Сил оборони. Україна проводить антикорупційні реформи та вдосконалює систему контролю та нагляду, щоб забезпечити прозорість та ефективне використання ресурсів.

Ці проблеми вимагають системного підходу та постійного вдосконалення. Україна активно працює над вирішенням цих проблем шляхом проведення реформ, партнерства з іноземними країнами та залучення міжнародної підтримки.

75. Як здійснюється підготовка військовослужбовців до виконання бойових завдань?

Підготовка військовослужбовців до виконання бойових завдань включає різні етапи та види навчання. Основні з них включають:

Базова загальновійськова підготовка: усі військовослужбовці, яких призивають за мобілізацією, обов'язково проходять базову військову підготовку. Вона передбачає набуття військових знань, навичок та вмінь, таких як стрільба, фізична підготовка, тактика, медична підготовка та інші основи військової справи.

Спеціальна підготовка: включає підготовку військовослужбовців за конкретними спеціальностями або за конкретною посадою. В рамках спеціалізованої підготовки проводяться більш глибокі навчальні програми, спрямовані на розвиток професійних навичок та спеціалізованого знання.

Стажування та навчальні відрядження: військовослужбовці мають можливість проходити стажування та навчальні відрядження в інших країнах або в інших підрозділах, щоб отримати додатковий досвід та навички.

Підготовка військовослужбовців до виконання бойових завдань проводиться відповідно до планів та програм, розроблених Силами оборони України. Основною метою є забезпечення високої бойової готовності військових підрозділів та здатності ефективно виконувати бойові завдання у різних умовах та ситуаціях.

76. Які форми та методи бойової підготовки використовуються Силами оборони України для забезпечення ефективності бойових дій на фронті?

Бойова підготовка СОУ – це цілеспрямований та організований процес навчання і виховання військовослужбовців та підготовки (злагодження) органів військового управління (штабів) тактичного рівня, а також екіпажів, розрахунків, обслуг, команд, підрозділів, військових частин (кораблів) з метою досягнення їх готовності до виконання завдань за призначенням.

Підготовка ЗС України базується на таких принципах:

професійна спрямованість – відповідність цілей і змісту навчання переліку конкретних завдань, визначених органам військового управління, військовим частинам (підрозділам, кораблям) в оперативних і бойових планах застосування, з наданням пріоритету практичній підготовці (на полігонах, озброєнні і військовій техніці, безпосередньо у військах (силах), яка ґрунтується на стандартах НАТО та відповідає критерію високої ефективності за прийнятних витрат;

науковість – обґрунтованість процесу підготовки та його змісту з позицій останніх досягнень військової науки і техніки; систематичність і послідовність – розподіл змісту підготовки за періодами підготовки (строками навчання у ВВНЗ (ВНП ВНЗ), наукових установах та навчальних центрах), тісний взаємозв’язок та наступність підготовки, відповідність вимогам стандартів підготовки (вищої військової освіти);

комплексність – системне використання різних форм і методів підготовки для формування у військовослужбовців визначених компетентностей (фахових здібностей) за стандартами підготовки (стандартами вищої військової освіти) для виконання обов’язків за посадою (спеціальністю);

доступність – відповідність навчання його змісту, форм і методів рівню навченості військовослужбовців, що створює передумови для ефективного навчання;

максимальне наближення умов підготовки до обстановки реальних бойових дій – навчати тому, що необхідно знати та вміти для якісного виконання завдань за призначенням;

наочність – врахування у процесі підготовки особливостей пізнавальної діяльності військовослужбовців;

індивідуальний підхід – персональний підхід до кожного із тих, хто навчається, під час підготовки та проведення занять, розвиток його спроможностей творчо мислити і працювати самостійно.

Силами оборони України використовуються різні форми та методи бойової підготовки для забезпечення ефективності бойових дій на фронті. Назвемо деякі з них:

Комплексна підготовка: Силами оборони України здійснюється комплексна підготовка, яка включає навчання військової тактики, стрільби, фізичної підготовки, тактики взаємодії підрозділів та командування, медичної підготовки та інших аспектів військової діяльності.

Тренування у навчальних центрах та на полігонах: Силами оборони України проводяться тренування на спеціально обладнаних полігонах, де військовослужбовці мають можливість вдосконалювати свої навички у реалістичних умовах. Це включає тренування зі стрільби, тактичні маневри, бойові навчання та імітацію різних бойових ситуацій.

Симуляційні системи: для покращення бойової підготовки, Сили оборони України використовують симуляційні системи, які дозволяють військовослужбовцям відтворювати реалістичні сценарії бойових дій та тренувати свої навички безпосередньо на симуляторах.

Спеціальні курси та програми: Силами оборони України проводяться спеціальні курси та програми, що спрямовані на навчання конкретних навичок та спеціалізованої підготовки. Це можуть бути курси зі здійснення бойових операцій у міських умовах, розвідки, спеціальних операцій, медичної допомоги та багато інших.

Міжнародне співробітництво: Силами оборони України використовується міжнародне співробітництво та обмін досвідом з

іншими країнами, що дозволяє удосконалювати методи та підходи до бойової підготовки.

Використання різних форм та методів бойової підготовки допомагає Силам оборони України підтримувати високу ефективність та готовність до виконання завдань у складних умовах бойових дій.

77. Які військові вправи та тренування проводяться Силами оборони України для підвищення бойової готовності?

Сили оборони України проводять різноманітні військові вправи та тренування з метою підвищення бойової готовності та покращення бойової підготовки своїх сил.

Тактичні навчання: військові вправи виконуються з використанням різних тактик та стратегій у різних бойових сценаріях. Ці навчання дозволяють військовим підрозділам вдосконалювати свої навички у веденні бойових дій, координації та співпраці між підрозділами.

Спеціальні операції: військові тренування можуть включати симуляцію спеціальних операцій, таких як розвідувальні місії чи диверсійні дії. Це дозволяє підвищити навички спеціальних військових підрозділів та їх здатність діяти ефективно у складних умовах.

Спільні навчання з партнерами: СОУ також проводять спільні військові навчання з партнерськими країнами. Ці тренування допомагають розвивати спільну військову спроможність, покращувати співпрацю та розуміння між арміями різних країн.

Ці вправи та тренування допомагають Силам оборони України підтримувати високий рівень бойової готовності, розвивати навички воїнів та забезпечувати ефективне ведення бойових дій у різних сценаріях.

78. Як здійснюється навчання військовослужбовців, які виконують різноманітні завдання (наприклад, танкісти, снайпери, медики тощо)?

Навчання військовослужбовців, які виконують різноманітні завдання, проводиться з урахуванням їх конкретних спеціалізацій. Кожна категорія військовослужбовців проходить спеціалізовану підготовку відповідно до вимог своєї професії. Основні етапи навчання можуть включати:

Теоретична підготовка: військовослужбовці отримують теоретичні знання, пов'язані з їх професійною галуззю. Це може включати вивчення тактики, технічних аспектів, медичних принципів тощо.

Практична підготовка: військовослужбовці набувають практичних навичок у відповідності до своєї спеціальності. Наприклад, танкісти навчаються керувати танками, стріляти із танкової зброї та виконувати тактичні маневри, авіатори проходять підготовку з польотів та навігації, медики отримують навички надання першої допомоги та лікування поранених.

Спеціалізовані курси та тренування: військовослужбовці можуть брати участь у спеціальних курсах та тренуваннях, що дозволяють їм поглибити свої знання та навички в конкретних областях. Наприклад, це можуть бути курси зі стрільби, тактичної медицини, тактичного планування тощо.

Симуляційне навчання: деякі спеціальності, наприклад, авіатори або оператори військової техніки, можуть пройти симуляційне навчання, що дозволяє їм віртуально відтворити різні ситуації та практикувати свої навички у безпечному середовищі.

Навчання військовослужбовців проводиться з метою підвищення їх бойової готовності, ефективності та безпеки під час виконання завдань у різних сферах оборонної діяльності.

79. Які спеціалізовані навчальні заклади забезпечують підготовку командних кадрів Сил оборони України?

В Україні існують різні спеціалізовані навчальні заклади, які забезпечують підготовку військовослужбовців. Наприклад:

Військова академія м. Одеса: Одеська військова академія є вищим військовим навчальним закладом. У ній навчають військових фахівців – бакалаврів та магістрів для ЗС України та інших військових формувань. Там готують командирів підрозділів десантно-штурмових військ та підрозділів морської піхоти, командирів відділень спеціальних операцій та спеціалістів з продовольчого забезпечення, а також фахівців із речового забезпечення, забезпечення ракетним паливом та паливно-мастильними матеріалами, транспортних логістів, ремонтників ракетно-артилерійських систем, зберігання боєприпасів та вибухівки, а ще фахівців із розвідувально-інформаційної роботи.

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного: вищий військовий навчальний заклад Міністерства оборони України, який здійснює підготовку військових фахівців за ступенями вищої освіти бакалавр та магістр командного, інженерного та гуманітарного фаху для механізованих, танкових, інженерних, ракетних військ і артилерії, артилерійської розвідки а також фахівців морально-психологічного забезпечення та музичного мистецтва.

Національний університет Повітряних Сил імені І. Кожедуба: один з найпрестижніших вишів військового профілю в Україні, який

знаходиться в місті Харків. Там готують еліту ЗС України – військових льотчиків, пілотів бойових гелікоптерів, військових штурманів літаків та гелікоптерів, командирів підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ, фахівців з ремонту автоматизованих систем управління військами та озброєнням ППО та авіації, фахівців з радіоелектронних комплексів і навіть військових енергетиків, а також фахівців із морально-психологічного забезпечення у підрозділах Повітряних Сил.

Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Морська академія» м. Одеса: у цьому виші готують фахівців з експлуатації енергетичних установок, фахівців з радіоелектронних комплексів, комплексів і систем корабельного та берегового озброєння, фахівців з пошуково-рятувальних, водолазних та аварійних робіт у морі, а також фахівців із морально-психологічного забезпечення на кораблях.

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут: там здійснюють підготовку осіб на посади офіцерського складу зі здобуттям ступеня вищої освіти «бакалавр» (магістр) одночасно з здобуттям тактичного рівня освіти. Там готують командирів відділень військ зв'язку, фахівців із систем військового зв'язку, фахівців із захисту інформації та кібернетичної безпеки в інформаційно-телекомунікаційних системах, фахівців з математичного, інформаційного та програмного забезпечення військових інформаційних систем, фахівців з автоматизованих систем управління військами та озброєнням, а також фахівців з організації захисту інформації з обмеженим доступом та автоматизації її та обробки, фахівців з радіоелектронних інформаційних систем.

Військовий інститут імені С. П. Корольова м. Житомир: там готують фахівців з радіоелектронної розвідки, космічної розвідки, управління космічними апаратами, управління безпілотними літальними апаратами (дрони), технічного захисту інформації і навіть сейсмічними спостереженнями та спеціального радіозв'язку.

Військовий інститут Національного університету імені Т. Шевченка: готують військових журналістів, військових психологів, військових перекладачів, військових фінансистів, військових аудиторів, фахівців з інформаційно-пропагандистської та розвідувально-інформаційної роботи військ, військових юристів, військових психологів та навіть фахівців з управління діями підрозділів топогеодезичного та навігаційного забезпечення військ.

Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: альма-матер офіцерів-танкістів та фахівців військ РХБ захисту. Так по праву називають Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Національна академія Національної гвардії України – потужний багатопрофільний військовий заклад вищої освіти, який здійснює цільову підготовку військових фахівців. Підготовка офіцерів в Академії здійснюється на 4 факультетах:

за напрямами службово-бойове застосування, організація технічного, тилового й морально-психологічного забезпечення Національної гвардії України;

на посади командирів підрозділів спеціального призначення, командирів підрозділів зв’язку та командирів підрозділів Національної гвардії;

офіцерів-інженерів з експлуатації озброєння й техніки Національної гвардії та фахівців логістичного напряму;

фахівців роботи з особовим складом, стратегічної комунікації, військового перекладу та військових психологів.

Національний університет оборони України: готує фахівців з вищою освітою для ЗС України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, а також правоохоронних органів та збройних сил іноземних держав.

Інші спеціалізовані військові навчальні заклади: Україна також має інші навчальні заклади, які спеціалізуються на підготовці військовослужбовців у різних галузях.

Ці навчальні заклади забезпечують систематичну та комплексну підготовку військовослужбовців різних рівнів, надаючи їм необхідні знання, навички та навчальний досвід для виконання їх професійних обов'язків у СОУ.

80. Які іноземні військові партнери співпрацюють з Силами оборони України?

Сили оборони України співпрацюють з різними іноземними військовими партнерами з усього світу. Основні країни-партнери, з якими Україна розвиває військову співпрацю це:

Сполучені Штати Америки: Україна активно співпрацює із США, яка включає навчання, спільні військові навчання, постачання військової техніки та озброєння, консультативну підтримку.

Країни Європейського Союзу: Україна розвиває військову співпрацю з країнами Європейського Союзу, такими як Польща, Німеччина, Литва, Латвія, Естонія та інші. Ця співпраця включає також

навчання, спільні військові навчання, постачання військової техніки та озброєння, консультативну підтримку.

Країни НАТО: Україна є партнером НАТО і активно співпрацює з країнами-членами Альянсу щодо постачання озброєння та військової техніки.

Інші країни: Україна також співпрацює з іншими країнами, в рамках спільних проектів, військових навчань, обміну досвідом та технічної підтримки.

Військова співпраця має на меті підвищення воєнної ефективності, обмін досвідом та підтримку в області безпеки та оборони.

81. Як Сили оборони України співпрацюють зі збройними силами інших країн у рамках міжнародного військового співробітництва?

Сили оборони України активно співпрацюють зі збройними силами інших країн у рамках міжнародного військового співробітництва. Ця співпраця включає різні аспекти і форми спільних дій, обміну досвідом, тренування та спільні навчання, а також взаємну підтримку у питаннях безпеки та оборони.

Основні форми співпраці включають:

Міжнародні військові навчання: Україна бере участь у спільних військових навчаннях та тренуваннях з іншими країнами. Це дозволяє покращити військову підготовку, обмінятися досвідом та встановити контакти з партнерами з інших країн. Наприклад, тільки з квітня по грудень 2022 року завдяки державам-партнерам було підготовлено понад 20 тисяч військовослужбовців.

Обмін досвідом: Сили оборони України здійснюють обмін досвідом з іншими країнами у галузі бойової підготовки, тактики, логістики та інших аспектів оборонної діяльності. Цей обмін допомагає вдосконалювати військову систему України та підвищувати її ефективність щодо відбиття російської агресії.

Взаємна підтримка: Україна отримує підтримку від інших країн у вигляді військової допомоги, постачання військової техніки та озброєння, навчання фахівців, консультування та інші види допомоги. Ця підтримка сприяє зміцненню оборонної потужності України та підвищенню її безпеки.

Міжнародне військове співробітництво має важливе значення для розвитку Сил оборони України, підвищення їх ефективності та зміцнення національної безпеки. Країни-партнери спільно працюють над підтримкою та зміцненням оборонного потенціалу України, а також сприяють стабільності та безпеці в регіоні та світі.

82. Що таке «Інтернаціональний легіон»?

Україна отримала підтримку багатьох іноземних добровольців, які добровільно приєдналися до бойових дій на боці українських сил. Вони надають додаткову підтримку та допомогу українським силам, беручи участь у бойових операціях, забезпеченні оборони та здійсненні наступальних дій.

Інтернаціональний легіон територіальної оборони ЗС України – військова частина, у якій служать військові добровольці – громадяни інших країн.

Підрозділ було створено за ініціативою президента Володимира Зеленського 27 лютого 2022 року у складі Територіальної оборони ЗС України для захисту країни від російського вторгнення в Україну через численні звернення іноземних громадян – як з українським корінням, так і без – стати на захист України. Про його формування було оголошено у заяві міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби 27 лютого 2022 року.

Ті, хто бажає приєднатися до підрозділу, можуть це зробити, звернувшись до аташе з питань оборони Посольства України у своїй країні. Чисельність легіону складає приблизно 20 000 осіб.

Важливо зауважити, що роль та участь іноземних добровольців можуть різнитися, і їхні дії можуть бути організовані та координовані згідно з вимогами та політикою Сил оборони України. Їхній внесок значний у контексті підтримки та підсилення оборонних зусиль України.

83. Що таке «Російський добровольчий корпус» та «легіон Свобода Росії»?

Легіон «Свобода Росії» – підрозділ СОУ, сформований у березні 2022 року для захисту України від російського вторгнення під час

російсько-української війни. Входить до Інтернаціонального легіону ТРО ЗС України. Легіон сформовано з колишніх військовослужбовців збройних сил рф та інших росіян, а подекуди білорусів, що перейшли на сторону України.

Легіон почав формуватися 11 березня 2022 року, його сформовано зі складу роти (понад 100 осіб) армії рф, що добровільно перейшли на український бік. За словами командира роти, 27 лютого 2022 року за допомогою співробітників СБУ вони перейшли на український бік, щоб «захистити українців від справжніх фашистів».

Перші добровольці легіону «Свобода Росії» розпочали індивідуальну підготовку в кінці березня 2022 року. Зокрема, особовий склад легіону під керівництвом інструкторів зі ЗС України вивчив особливості роботи шведсько-британської переносної протитанкової керованої ракети малої дальності NLAW. Командири підрозділів «Свобода Росії» ознайомилися з оперативною обстановкою на фронтах. 29 липня 2022 року у складі Легіону сформували другий батальйон. У жовтні 2022 року Легіон отримав власну артилерію, а також в його складі почав формуватися третій батальйон.

Російський добровольчий корпус (РДК) – військовий підрозділ СОУ, який сформований з етнічних російських емігрантів, що проживають на території України, а також інших європейських країн, у серпні 2022 року для захисту України від російського вторгнення під час російсько-української війни. Входить до складу Інтернаціонального легіону ТрО ЗС України.

Ці підрозділи виконують бойові завдання не тільки на території України, а й у росії.

84. Які особливості медичного забезпечення Сил оборони України під час ведення бойових дій?

Медичне забезпечення Сил оборони України під час ведення бойових дій має свої особливості, орієнтовані на надання ефективної медичної допомоги військовим на фронті. Основні особливості медичного забезпечення включають:

Поле бою та передова: медичні підрозділи знаходяться в близькості до передової лінії, де надається перша медична допомога пораненим. Медичні бригади оперативно реагують на сигнали та виїжджають до місць бойових дій для надання необхідної допомоги.

Терміновість: медична допомога надається якнайшвидше після отримання поранень або погіршення стану військових. Час є критичним чинником для врятування життя та збереження здоров'я військовослужбовців.

Мобільність: медичні підрозділи мають високу мобільність, щоб оперативно переміщатися до різних локацій, включаючи передову лінію, тимчасові медичні пункти та лікарні.

Тактична медицина: медичні працівники отримують спеціальну підготовку з тактики та надання медичної допомоги на полі бою. Вони вміють ефективно працювати в умовах ведення бойових дій, забезпечуючи необхідну допомогу пораненим та стабілізуючи їх стан для подальшої евакуації.

Евакуація та лікування: пацієнти, що потребують складної хірургічної допомоги, евакуюються до спеціалізованих військових лікарень, де проводиться подальше лікування та реабілітація.

Психологічна підтримка: під час ведення бойових дій важливо надавати психологічну підтримку військовим, які можуть страждати від стресу та психологічних травм.

Медичне забезпечення Сил оборони України під час ведення бойових дій є складним та вимагає високої кваліфікації медичних працівників, ефективної координації та постійного вдосконалення медичних технологій та процедур.

85. Які види медичної та реабілітаційної допомоги надаються військовим та пораненим на фронті?

Військовим СОУ на фронті надається різноманітна медична допомога з метою забезпечення їхнього медичного відновлення та лікування. Основні види медичної допомоги, які надаються в рамках Сил оборони України, включають наступне:

Екстрена медична допомога: в разі поранень або травм військові медики надають невідкладну медичну допомогу на місці події або на передовій. Це може включати перев'язування ран, зупинку кровотечі, надання шокової терапії та інші невідкладні медичні процедури для забезпечення виживання та стабілізації стану поранених.

Транспортна медична допомога: поранені військові перевозяться до медичних закладів за допомогою спеціальних транспортних засобів. Під час транспортування медичний персонал забезпечує нагляд за пацієнтом та надає необхідну медичну допомогу.

Лікувальна медична допомога: після транспортування поранені військові отримують подальшу медичну допомогу в лікувальних закладах. Це включає хірургічні операції, лікування важких поранень, реабілітаційні процедури, фізіотерапію та інші медичні процедури, спрямовані на повне або часткове відновлення здоров'я та функцій організму.

Психологічна підтримка: військовим надається психологічна підтримка та консультування, особливо тим, хто пережив травматичні події на фронті. Психологи працюють з військовими, допомагаючи їм впоратися зі стресом, тривогою та іншими емоційними труднощами, що виникають внаслідок воєнних дій.

Реабілітація та соціальна підтримка: після медичного відновлення військовим надаються послідовні програми реабілітації, які можуть включати фізичну терапію, професійну реабілітацію, навчання в сфері нових навичок та інші заходи, спрямовані на повернення до повноцінного життя. Також забезпечується соціальна підтримка військовим та їх сім'ям, включаючи допомогу у розв'язанні житлових, фінансових та інших соціальних питань.

Ці види медичної допомоги спрямовані на забезпечення належного медичного обслуговування військових та поранених осіб у зоні бойових дій, підтримку їхнього фізичного та психологічного стану та прискорення процесу одужання.

86. Які заходи здійснюються для підтримки бойового духу особового складу в лавах Сил оборони України?

Для підтримки бойового духу в лавах Сил оборони України здійснюються різноманітні заходи, спрямовані на підвищення мотивації військовослужбовців. Деякі з цих заходів включають:

Лідерство та комунікація: важливу роль відіграє лідерство на всіх рівнях, від командирів до особового складу. Командири виявляють лідерство, підтримують взаємодію та спілкування з військовослужбовцями, стимулюють їх досягнення та підтримують військовий дух.

Визнання та нагороди: військовослужбовці, які відзначаються своїми досягненнями, можуть отримувати визнання та нагороди від

керівництва та товаришів. Це можуть бути державні та відомчі нагороди, різні види матеріального і морального заохочення тощо.

Патріотичне виховання: здійснюються заходи для підтримки патріотичного духу та національної свідомості. Це можуть бути урочистості, святкування національних свят, лекції та презентації про історію та культуру України тощо.

Психологічна підтримка: забезпечується психологічна підтримка військовослужбовців, зокрема шляхом проведення тренінгів зі стресового управління, психологічних консультацій та надання первинної психологічної допомоги тощо.

Ці заходи спрямовані на створення сприятливого середовища для військовослужбовців, підтримку бойового духу та підвищення мотивації до виконання бойових завдань.

87. Які структури у Силах оборони України займаються формуванням, підтриманням та відновленням морально-психологічного стану особового складу?

Досвід відбиття широкомасштабної агресії росії показав, що досягнення морально-психологічної переваги над супротивником відіграє вирішальну роль у визначенні переможця. Ворог намагається активно впливати на моральні та психологічні якості, психофізіологічний стан, настрій, бойову активність особового складу наших військ.

У Силах оборони України питання всебічного забезпечення застосування військ (сил) носить комплексний характер і розглядається як сукупність бойового (оперативного), технічного, тилового, морально-психологічного та медичного забезпечення. Зазначені види всебічного забезпечення взаємопов’язані та взаємозалежні один від одного, адже всі вони покликані забезпечити належний рівень боєздатності військ (сил) – успішне виконання ними поставлених бойових завдань.

В ході ведення бойових дій морально-психологічне забезпечення (МПЗ) спрямовується на підтримання морально-психологічного стану особового складу військ (сил) на рівні необхідному для успішного виконання бойових завдань.

МПЗ підготовки і застосування ЗС України – це вид всебічного забезпечення, підготовки і ведення бойових дій, який має за мету формування, підтримання та поновлення *морально-психологічного стану* (МПС) особового складу військ (сил), необхідного дія успішного виконання завдань за призначенням.

Морально-психологічне забезпечення складається з трьох складових: *моральна підтримка, психологічне забезпечення, соціальна підтримка*.

Морально-психологічний стан особового складу – це ситуаційний стан духовної, моральної, ідеологічної налаштованості, військово-професійної готовності та психологічної здатності військовослужбовців виконувати бойові завдання.

І хоча, згідно посадових обов’язків, за МПС особового складу відповідають командири, за організацію і проведення заходів з морально-психологічного забезпечення відповідають заступники командирів з МПЗ (або по роботі з особовим складом, як у деяких силових структурах).

У всіх складових Сил оборони є відповідні структури, що відповідають за формування, підтримання та поновлення МПС особового складу військ, необхідного для успішного виконання бойових завдань. Головним органом військового управління у СОУ щодо організації і проведення у військах (силах) МПЗ виконання завдань з відбиття повномасштабної російської агресії є *Головне управління морально-психологічного забезпечення ЗС України*. Воно призначене для забезпечення роботи Головнокомандувача ЗС України (СОУ):

з керівництва морально-психологічним забезпеченням;

з організації заходів, спрямованих на реалізацію соціальних і правових гарантів військовослужбовців, членів їх сімей, працівників ЗС України.

У військах СОУ створена дієва система структурних підрозділів МПЗ:

Центр МПЗ ЗС України: призначений для оперативного реагування на зміни МПС особового складу, що виникають під час виконання завдань за призначенням та координації діяльності Центрів морально-психологічної підтримки.

Центри морально-психологічної підтримки у видах (родах) військ та оперативних командуваннях: призначені для інформаційно-аналітичної і практичної діяльності морально-психологічної, соціальної підтримки військовослужбовців, визначення чинників, які впливають на МПС особового складу, підготовка пропозицій для оперативного прийняття відповідних рішень та оперативне реагування на зміни МПС.

Відділення МПЗ у військових частинах, яке складається з групи контролю бойового стресу та групи психологічного супроводу і відновлення.

Заступники командирів військових частин та підрозділів з МПЗ (по роботі з особовим складом).

Загальне керівництво МПЗ покладається на командувачів, командирів (начальників), які відповідають за формування та підтримання на належному рівні МПС особового складу військ (сил).

Безпосередніми організаторами МПЗ у військах (силах) є заступники командувачів, командирів (начальників) з МПЗ, які відповідають за планування, організацію та виконання заходів МПЗ.

Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. МПЗ спрямовано на підтримання високої боєздатності та готовності військ до виконання бойових завдань шляхом формування високого МПС власних військ і забезпечення морально-психологічної переваги над військами противника.

2. Вирішення завдань, що стоять перед військами із заданою ефективністю можливе за умови надійного функціонування системи їх морально-психологічного забезпечення, як одного з видів всебічного забезпечення військ.

3. Нові завдання, що стоять перед ЗС України в сучасних умовах, постійно диктують необхідність підвищення ефективності усієї системи морально-психологічного забезпечення. Головне полягає в тому, щоб робота командирів (начальників), структур МПЗ носила глибоко творчий, новаторський характер, відповідала сучасним вимогам щодо відбиття агресії, зміцнення обороноздатності держави, реформування та розвитку Збройних Сил, які за будь яких умов забезпечать її надійну безпеку.

88. Як військовослужбовці отримують моральну підтримку під час виконання бойових завдань?

Військовослужбовці отримують моральну підтримку під час виконання бойових завдань з різних джерел.

Командний склад: командири та начальники здійснюють моральну підтримку своїх підлеглих шляхом надання відповідних директив, роз'яснень, настанов та заохочуючи їх різними видами заохочень. Вони створюють сприятливу атмосферу довіри, підтримки та взаєморозуміння, що сприяє підвищенню бойового духу.

Колеги та товариші: військовослужбовці надають підтримку одне одному в бойових умовах. Солідарність, взаємна допомога та співчуття відіграють важливу роль у підтримці морального духу. Взаємна підтримка, зокрема, може виявлятися у спільних тренуваннях, обговоренні важливих питань та висловленні визнання досягнень інших військовослужбовців.

Морально-психологічна підтримка: військові та цивільні психологи працюють з військовослужбовцями, надаючи підтримку, консультують та допомагають управляти стресом та емоціями. Вони працюють з військовослужбовцями як індивідуально, так і в групах, допомагаючи їм

розуміти та працювати зі своїми емоціями, покращувати самопочуття та розвивати стратегії для подолання труднощів.

Сімейна підтримка: родини військовослужбовців є важливим джерелом моральної підтримки. Спілкування з рідними та близькими, листування та зв'язок з домом можуть бути важливими чинниками для збереження морального духу під час виконання бойових завдань.

Волонтери та громадські організації: волонтери та громадські організації активно займаються підтримкою військовослужбовців, надаючи різноманітну матеріальну і моральну допомогу. Це допомагає підтримувати бойовий дух і відчуття підтримки зі сторони суспільства.

Всі ці джерела підтримки допомагають військовослужбовцям зберігати моральний дух, мотивацію та впевненість у своїх силах під час виконання бойових завдань.

89. Які заходи вживаються для захисту військових та цивільних об’єктів, що знаходяться у прифронтовій зоні, від нападів російських агресорів?

Для захисту військових та цивільних об'єктів від російської агресії вживаються різноманітні заходи.

Укріплення оборонних споруд: виконуються будівництво та посилення оборонних споруд, таких як загородження, заглиблення окопів, встановлення блокпостів та контрольних пунктів. Обладнуються позиції засобів ППО. Це допомагає створити перешкоди для противника та забезпечити безпеку об'єктів та мешканців.

Мобілізація військ: проводяться заходи щодо мобілізації та розміщення додаткових військових підрозділів у прифронтових зонах. Це дозволяє збільшити наявні сили та здатність до відповіді на агресію.

Патрулювання та спостереження: здійснюються посилені патрулювання прифронтових територій та проводяться спостереження

за можливими загрозами. Використовуються сучасні засоби спостереження, включаючи радари, безпілотні літальні апарати та високоточні системи наведення.

Мобілізація громадської активності: залучається місцеве населення та громадські організації до сприяння захисту військових об'єктів та спільної підтримки. Це може включати інформування громади про загрози та виявлення підозрілих осіб та дій.

Встановлення системи швидкого реагування: створюються системи оперативного реагування та координації між військовими, правоохоронними та рятувальними службами для негайної реакції на загрози та координації дій.

Ці заходи спрямовані на забезпечення безпеки військових об'єктів та жителів прифронтових зон, а також на запобігання агресії та забезпечення ефективного відповідного реагування на можливі загрози.

90. Які дії Сил оборони України здійснюються для захисту мирного населення у зоні проведення бойових дій?

Сили оборони України прикладають значні зусилля для захисту мирного населення у зоні проведення бойових дій. Захист мирного населення є однією з пріоритетних задач українських військ.

Евакуація цивільного населення: Сили оборони України намагаються організувати евакуацію мирного населення з небезпечних районів, де тривають бойові дії. Це включає забезпечення транспортом та безпечне переправлення людей до безпечних районів.

Захист інфраструктури: Сили оборони України забезпечують захист важливої цивільної інфраструктури, такої як школи, лікарні, водозабори, електростанції тощо. Вони намагаються запобігти пошкодженню або знищенню цих об'єктів, що забезпечує безпеку та життєво важливі послуги для мирного населення.

Гуманітарна допомога: Сили оборони України співпрацюють з міжнародними гуманітарними організаціями та владою для надання допомоги мирному населенню в зоні конфлікту. Це може включати постачання харчування, медичної допомоги, гігієнічних засобів та інших необхідних матеріалів.

Забезпечення безпеки: Сили оборони України здійснюють патрулювання, контроль та облік на контрольованих територіях для забезпечення безпеки мирного населення. Вони запобігають актам насильства, терористичним актам та іншим загрозам для цивільного населення.

Інформаційна підтримка: Сили оборони України забезпечують інформаційну підтримку мирного населення шляхом поширення правдивої оперативної інформації про поточну ситуацію, порад та інструкцій з безпеки.

Ці заходи спрямовані на забезпечення безпеки, захисту та добробуту мирного населення, яке перебуває в зоні проведення бойових дій.

91. Які види підтримки надаються Силам оборони України?

Сили оборони України постійно отримують підтримку від різних громадських організацій та населення України. Ось деякі види підтримки, яка надаються:

Населення України: Українське населення виявляє активну підтримку Силам оборони шляхом волонтерства, пожертвувань, допомоги військовим родинам та інших форм сприяння. Наприклад, люди надають допомогу у вигляді засобів пересування, житла, харчування, побутових речей та інших матеріальних благ.

Громадські організації та волонтери: в Україні існує багато громадських організацій та добровільних об'єднань, які надають

підтримку Силам оборони. Вони займаються збором коштів, постачанням необхідного спорядження, медичного обладнання та матеріалів, наданням допомоги ветеранам та родинам загиблих військовослужбовців.

Міжнародна підтримка: Україна отримує велику підтримку від міжнародних партнерів, включаючи політичну, військову та гуманітарну допомогу. Це включає постачання військової техніки, навчання та консультування, медичну допомогу, гуманітарну допомогу та інші форми підтримки.

Всі ці види підтримки сприяють зміцненню обороноздатності та ефективності Сил оборони України у відбитті російської агресії.

92. Які форми підтримки надає держава для підвищення бойової готовності та розвитку Сил оборони України?

Для підвищення бойової готовності та розвитку Сил оборони України держава надає різноманітну форму підтримки. Ось декілька прикладів:

Фінансування: держава виділяє фінансові ресурси на потреби Сил оборони, включаючи закупівлю нової техніки, оновлення військового обладнання, проведення навчань та тренувань, ремонт та модернізацію існуючої інфраструктури тощо.

Технологічна підтримка: держава сприяє впровадженню та розвитку інноваційних технологій у військовій сфері, включаючи розробку нових військових систем, розширення використання безпілотних літальних апаратів, підвищення кібербезпеки та інші напрямки, що сприяють підвищенню бойової ефективності.

Навчання та тренування: Україна організовує та фінансує навчальні та тренувальні заходи для військових підрозділів, включаючи спільні навчання зі стратегічними партнерами, міжнародні військові маневри, симуляційні тренування та інші форми підвищення професійної майстерності військовослужбовців.

Логістична підтримка: держава забезпечує логістичну підтримку, включаючи постачання палива, боєприпасів, медичного обладнання, харчування, одягу та інші ресурси, необхідні для ефективної діяльності Сил оборони.

Моральна та соціальна підтримка: Українська держава забезпечує моральну та соціальну підтримку військовослужбовців та їх сімей, включаючи соціальні гарантії, підтримку у випадку травм чи втрат на фронті, розвиток інфраструктури для поліпшення умов життя військових, психологічну та медичну допомогу тощо.

Ці форми підтримки сприяють підвищенню бойової готовності, професійного розвитку та ефективності Сил оборони України.

93. Яка роль волонтерського руху у забезпеченні потреб Сил оборони України?

Волонтерський рух відіграє важливу роль у забезпеченні потреб Сил оборони України. Волонтери є незамінними помічниками та підтримкою для військовослужбовців і допомагають у багатьох аспектах.

Гуманітарна допомога: волонтери забезпечують гуманітарну допомогу військовим підрозділам, надаючи їм необхідні речі, такі як засоби спостереження, засоби пересування, харчування, одяг, медичні засоби, гігієнічні засоби тощо. Вони організовують збір і розподіл цих ресурсів та забезпечують їх доставку на фронт.

Медична допомога: волонтери медичних професій надають медичну допомогу пораненим воїнам. Вони допомагають в організації евакуації поранених, надають першу допомогу та сприяють їх подальшому лікуванню та реабілітації.

Психологічна підтримка: волонтери-психологи надають психологічну підтримку військовослужбовцям, які переживають стресові ситуації на фронті. Вони проводять індивідуальні консультації, групові

тренінги та психологічну реабілітацію з метою зміцнення морального стану воїнів.

Інформаційна допомога: волонтери активно поширюють інформацію про потреби та досягнення Сил оборони України. Вони працюють у соціальних мережах, проводять інформаційні кампанії, організовують прес-конференції та інші заходи для усвідомлення суспільством важливості підтримки військових.

Фінансова допомога: волонтери збирають кошти на потреби Сил оборони України, які використовуються для придбання необхідного обладнання, забезпечення поранених воїнів тощо. Вони організовують благодійні акції, збір грошей, матеріальних цінностей та забезпечують їх доставку до адресатів.

Волонтерський рух є важливою складовою підтримки Сил оборони України та відіграє велику роль у забезпеченні їх потреб, а також у підтримці військових та підвищенні морального духу воїнів.

94. Які психологічні тренінги та підготовка проводяться для військовослужбовців?

Для військовослужбовців Сил оборони України проводяться різноманітні психологічні тренінги та підготовка, спрямовані на покращення психологічного стану, стресового управління та підвищення бойової готовності.

Тренінги з управління стресом: військовослужбовці отримують навички управління стресом, розпізнавання та зниження стресових реакцій. Це включає методи релаксації, дихальні вправи, техніки концентрації та психологічного розслаблення.

Тренінги з підвищення самовпевненості: воїни навчаються розвивати свою внутрішню силу, підвищувати самовпевненість та віру у свої здібності. Вони включають рольові ігри, тренування комунікаційних навичок та вправи на розвиток особистого лідерства.

Тренінги з командної спрямованості: військовослужбовці навчаються працювати в команді, покращувати комунікацію та співпрацювати зі своїми товаришами. Вони розвивають навички лідерства, вирішення конфліктів та прийняття колективних рішень.

Тренінги з підвищення витривалості: військовослужбовці навчаються підтримувати фізичну та психологічну витривалість під час тривалих бойових дій. Це може включати фізичні тренування, вправи на розвиток стійкості до стресу та підвищення енергетичного рівня.

Тренінги зі зміцнення морального духу: військовослужбовці отримують психологічну підтримку та навчаються зміцнювати свій моральний дух під час складних умов бойових дій. Вони отримують інструменти для збереження позитивного настрою, мотивації та впевненості в своїх силах.

Ці та інші тренінги та підготовка спрямовані на забезпечення психологічної стійкості та ефективності військовослужбовців під час виконання обов'язків в ході ведення бойових дій.

95. Які можливості надаються військовослужбовцям для розвитку особистості та збереження морально-етичних принципів?

Військовослужбовцям надаються різні можливості для розвитку особистості та збереження морально-етичних принципів.

Професійна підготовка: служба у СОУ надає військовослужбовцям можливість отримати професійну підготовку у своїй обраній спеціальності. Це включає навчання військових тактик, використання озброєння та техніки, психологічну та медичну підготовку, комунікаційні навички та інші важливі аспекти військової служби. Ця професійна підготовка допомагає розвивати навички, дисципліну та самодисципліну, що сприяє розвитку особистості.

Програми навчання та освіта: Силами оборони України пропонуються різні програми навчання та освіти для

військовослужбовців. Це можуть бути курси підвищення кваліфікації, навчання за спеціальними програмами, вища військова освіта та інші форми професійного та академічного розвитку. Це дозволяє військовослужбовцям розширити свої знання, розвивати критичне мислення та лідерські навички.

Можливості саморозвитку: військовослужбовцям надаються можливості для саморозвитку та самовдосконалення. Це можуть бути тренінги з лідерства, курси з розвитку навичок управління, можливості виконання проєктів та ініціатив, які сприяють особистому та професійному зростанню.

Формування морально-етичних принципів: у військовослужбовці в ході служби у СОУ формуються моральні та етичні принципи, що є основою їхньої поведінки та бойової діяльності. Зокрема, викладаються цінності, які визначаються у військовій етиці, такі як чесність, відвага, дисципліна, повага до прав людини та міжнародного гуманітарного права тощо. Заохочується проявлення моральних якостей у повсякденному житті та виконанні службових обов'язків.

Психологічна підтримка та консультування: військовослужбовцям СОУ надається психологічна підтримка та консультування для збереження морально-етичних принципів. Це включає регулярні психологічні консультації, тренінги зі стресового управління, підтримку під час періодів надзвичайних ситуацій та інше. Ці заходи спрямовані на збереження психологічного благополуччя та морального духу військовослужбовців.

Всі ці можливості сприяють розвитку особистості, збереженню морально-етичних принципів та формуванню військовослужбовцями цілісного підходу до своєї професійної діяльності.

96. Які мотивуючі чинники використовуються для збереження бойового духу військовослужбовців Сил оборони України?

Для збереження бойового духу військовослужбовців використовуються різні мотивуючі чинники.

Патріотизм: велике значення має почуття патріотизму та прив'язаність до своєї країни. Військовослужбовці відчувають сильну гордість за свою націю та прагнуть захищати її інтереси. Патріотизм стимулює їх бойовий дух та мотивацію виконувати свої обов'язки.

Професійне задоволення: військовослужбовці отримують задоволення від якісного виконання своїх професійних обов'язків. Вони розуміють важливість своєї ролі у забезпеченні безпеки країни та захисту свободи. Це й стимулює їх до досягнення високих результатів та збереження бойового духу.

Командний дух: військова служба передбачає тісну співпрацю та взаємодію військовослужбовців у складі команд. Командний дух та відчуття належності до команди стимулюють бойовий дух, оскільки військовослужбовці розуміють, що їх успіхи та безпека залежать від спільних зусиль та довіри до один одного.

Визнання та схвалення: важливо, щоб військовослужбовці отримували визнання та похвалу за свої досягнення. Подяки, нагороди та відзнаки сприяють підтримці бойового духу та мотивації для подальшої високоякісної роботи.

Гарантії соціального захисту: Забезпечення соціального захисту для військовослужбовців та їх сімей є важливим чинником для збереження бойового духу. Це включає гарантії щодо медичного

обслуговування, соціального забезпечення, житла та інших соціальних пільг.

Ці мотивуючі чинники допомагають зберегти бойовий дух військовослужбовців, підтримувати їх мотивацію та забезпечувати ефективну роботу в складі Сил оборони.

97. Які механізми ротації військовослужбовців використовуються в Силах оборони України?

Органи військового управління, військові частини Сил оборони України дислокуються на території держави відповідно до завдань оборони, стратегічного плану застосування і завдань СОУ.

План дислокації СОУ розробляється Генеральним штабом ЗС України.

Передислокація військових частин СОУ здійснюється за рішенням Головнокомандувача ЗС України

Щодо офіційного визначення, то чинним законодавством, що регулює порядок проходження служби в ЗС України, таке поняття як ротація передбачене в контексті організації проходження служби військовослужбовців, направлених як національний персонал для участі в міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки та направлених для проходження військової служби у багатонаціональний орган військового управління. Саме для цих випадків є встановлені терміни ротації.

Щодо всіх інших випадків вживається термін переміщення військовослужбовців.

Переміщення військовослужбовців можливе в наступних випадках:

- Переміщення на посади (переміщення на вищі, рівнозначні та нижчі посади).
- Проведення планової заміни у місцевостях з установленим строком військової служби.
- Переміщення за станом здоров’я чи сімейними обставинами.
- Переміщення у зв’язку з перебуванням із близькими особами у відносинах прямої організаційної та правової залежності.
- Переміщення вагітних військовослужбовців-жінок за їх клопотанням відповідно до медичного висновку – на посади з меншим обсягом роботи, а також військовослужбовців-жінок, які мають дітей віком до трьох років, за їх клопотанням у разі неможливості виконання ними обов’язків на займаних посадах.

- У разі проведення заміни у військових частинах (підрозділах), які виконують завдання в районах ведення бойових дій.
- Переміщення у зв’язку зі звільненням або призначенням на посади, передбаченими штатами воєнного часу, у разі виникнення кризової ситуації, що загрожує національній безпеці, оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану.
- Переміщення на нове місце військової служби з однієї військової частини до іншої, якщо з урахуванням вчиненого правопорушення військовослужбовець, якому призначено покарання у виді службового обмеження для військовослужбовців, не може бути залишений на посаді, пов’язаній із керівництвом підлеглими особами.

Рішення щодо переміщення та планової заміни військовослужбовців приймається відповідно до затверджених планів командуванням СОУ. Інформація щодо планів, термінів, періодів та порядку проведення заміни є засекреченою.

Переміщення може проводитись для різних військових частин (різних підрозділів) на різних умовах та в різні терміни. Графіки заміни

військовослужбовців можуть складатись в залежності від конкретної обстановки.

98. Як держава забезпечує повагу до пам'яті загиблих військових?

Президент України та командування Сил оборони України приділяють велику увагу повазі до пам'яті загиблих військових та пам'ятним об'єктам на їхню честь. Заходи, що забезпечують повагу до пам'яті загиблих військових, включають:

Встановлення та утримання військових меморіалів, пам'ятників та меморіальних комплексів, які відображають подвиги та жертовність воїнів.

Здійснення урочистостей та мітингів з нагоди пам'ятних дат, ветеранських свят та урочистостей, присвячених військовим.

Запровадження програм реставрації та підтримки пам'ятників та військових кладовищ.

Проведення вшанування загиблих воїнів через проведення урочистих похоронних церемоній та меморіальних акцій.

Забезпечення державної підтримки родин загиблих воїнів, включаючи матеріальну та соціальну допомогу.

99. Які програми психологічної підтримки існують для військовослужбовців, які служать у Силах оборони України?

Українських воїнів називають «кіборгами» за надлюдську витримку, стійкість і мужність. Український народ називають незламним за міцний характер, згуртованість та нескорений український дух. Усі ці риси українських захисників та всього нашого народу, де кожен на своєму фронті пліч-о-пліч протистоїть російському загарбнику, уже не один рік поспіль захоплюють і дивують увесь світ. Та, попри насправді неймовірну витримку, українці, вистоюючи у важких боях, самі зазнаючи травм,

контузій, більше переймаються, коли втрачають друзів і побратимів… Тож, потребують психологічної допомоги під час виконання бойових завдань та після повернення з війни.

Досвід свідчить, що психологічна підтримка потрібна всім, хто брав участь у бойових діях на різних етапах виконання бойових завдань, а також після повернення з війни.

Набутий досвід війн свідчить, що велика кількість тих, хто бере участь у бойових діях, потребують і в подальшому тривалий час потребуватимуть психологічної допомоги на різних етапах виконання бойових завдань. І наслідки посттравматичних стресових розладів зростають у повоєнний час та навіть можуть перевищувати періоди активної фази бойових дій.

Враховуючи прогнозовані наслідки психотравматизації військовослужбовців, а також задля зменшення соціального напруження в суспільстві та набуття сумісності із міжнародними партнерами, МО України та Генеральний штаб ЗС України напрацювали пропозиції щодо створення цілісної багаторівневої Системи психологічного відновлення військовослужбовців та членів їхніх сімей.

В основу Системи покладені ефективні методи надання психологічної допомоги та сучасні принципи, визначені стандартизованими угодами країн-членів НАТО. Одним з етапів реалізації Системи психологічного відновлення військовослужбовців та членів їхніх сімей є запобігання виникненню посттравматичних станів.

Основними запобіжниками розвитку посттравматичного розладу є:

- професійно-психологічний відбір;
- психологічна підготовка та підтримка;

- психологія відновлення.

Серед основних компонентів щодо створення Системи відновлення особового складу визначають:

- розвиток багаторівневої системи психологічної допомоги особовому складу;
- розбудову інфраструктури психологічної служби, а саме: створення 5 Центрів відновлення ментального здоров'я та Центру реінтеграції звільнених осіб з умов ізоляції (полону).

Передбачається впровадження багаторівневої системи психологічної допомоги, яка визначена у стандартизованих угодах країн НАТО: від надання допомоги за принципом «рівний-рівному» до передачі кваліфікованому психологу, а за потреби – направлення до медичного персоналу.

Планується, що у ІІ півріччі 2023 року програму психологічного відновлення пройдуть 10 тисяч військовослужбовців та членів їхніх сімей, на базі 6 центрів. У 2024 році передбачається відновлення 26 тисяч осіб.

Також, впровадження Системи психологічного відновлення військовослужбовців та членів їхніх сімей сприятиме зміцненню довіри населення до військово-політичного керівництва, зниженню соціального напруження; превенції виникнення посттравматичних стресових розладів, а також вихованню толерантного ставлення та поваги до учасників бойових дій.

100. Яку допомогу надає держава родинам військових, які загинули або отримали поранення в ході бойових дій?

Україна надає підтримку родинам військових, які загинули або отримали поранення в ході бойових дій. Ця підтримка здійснюється через різні механізми та програми.

Один із головних механізмів підтримки – це система соціального забезпечення, яка включає в себе виділення пенсій та допомоги загиблим військовим та їх родинам. Загиблі військові включаються до категорії учасників бойових дій, і їх родини отримують пільги та компенсації від держави. Такі допомоги можуть включати одноразову виплату, місячні пенсії, лікарську та медичну допомогу, житлові пільги та інші форми підтримки.

Крім того, існують також програми психологічної, медичної та соціальної реабілітації для родин військових, що зазнали травм або втрати. Ці програми надають підтримку військовим та їх родинам у подоланні труднощів, пов'язаних зі станом травм або загибелі годувальника.

Україна також активно співпрацює з міжнародними організаціями та благодійними фондами для надання допомоги родинам військових. Це включає фінансову, медичну, психологічну допомогу, реабілітаційні програми та інші форми підтримки.

Важливо зауважити, що система підтримки родин військових постійно розвивається і удосконалюється для забезпечення належної підтримки та допомоги тим, хто постраждав у бойових діях під час захисту України.